

**MEKÂNDÂ
ADALET
DERNEĞİ
2021
FAALİYET
RAPORU**

CENTER
FOR
SPATIAL
JUSTICE

MEKÂNDÂ
ADALET
DERNEĞİ

M

A

D

@Mekanda Adalet Derneği, 2022

YAYIMA HAZIRLAYANLAR

Mekanda Adalet Derneği

EDİTÖR

Ceren Yartan

VERİ DERLEME

Hüseyincan Eryılmaz

SON OKUMA

Duru Dumankaya

GRAFİK TASARIM

Ezgi Ulusoy

ADRES

Kemankeş Karamustafapaşa Mahallesi

Halil Paşa Sokak, Ömer Abed Han

No: 2/416 Beyoğlu 34425 İstanbul

www.mekandaadalet.org

info@mekandaadalet.org

MEKANDA ADALET DERNEĞİ

2021 FAALİYET RAPORU

İÇİNDEKİLER

08	<u>BİZ KİMİZ? MEKÂNDAN ADALET PERSPEKTİFİ</u>	48	<u>MADAKADEMİ</u>
10	<u>2021 YILINDA MEKÂNDAN ADALET GÜNDEMİ</u>	49	MADAKADEMİ BULUŞMALARI
18	<u>KENTSEL POLİTİKALAR PROGRAMI</u>	52	MADARAŞTIRMA
19	KENTSEL POLİTİKALAR RAPORU: İSTANBUL'DA KENTSEL DÖNÜŞÜM	54	MADJOURNAL
20	İSTANBUL'DA YAŞANABİLİR KONUT ARAŞTIRMASI	55	MADKÜTÜPHANE
24	YEREL YÖNETİM, KENT KONSEYİ PAYDAŞ TOPLANTILARI VE ÇALIŞTAYLAR	56	MADORTAKLIK
25	THE:PLACE	58	MADYÜRÜYÜŞ
26	<u>ÇEVRE ADALETİ PROGRAMI</u>	60	<u>YAYINLAR, PODCASTLER, VİDEO HABERLER</u>
27	HAVZA ÇALIŞMALARI	61	PODCASTLER
42	TÜRKİYE'DE ŞİRKETLERİN İNSAN HAKLARI SORUMLULUĞU ARAŞTIRMASI	62	YAYINLAR
47	ÇEVRE VE İKLİM ADALETİ ÇERÇEVESİNDE YERİNDEN EDİLME ARAŞTIRMASI	69	MADVİDEOHABER
		72	2021'DE KATILDIĞIMIZ ETKİNLİKLER
		76	MALİ TABLOLAR

BİZ KİMİZ? MEKÂNDA ADALET PERSPEKTİFİ

Mekanda Adalet Derneği olarak, kentsel ve kırsal mekânda daha adil, ekolojik ve demokratik süreç ve pratiklerin geliştirilmesine yönelik disiplinlerötesi çalışmalar gerçekleştiriyoruz.

Faaliyetlerimiz arasında, araştırma ve yayıncılık, video aktivizm ve belgesel üretimi, veri derleme ve görselleştirme ile yürüyüşler ve savunuculuk pratikleri, iyi uygulamaların yaygınlaştırılması yer alıyor.

Kentsel politikalar, çevre adaleti ve MADakademi programlarımız kapsamında yıl boyunca sürdürdüğümüz faaliyetlerle yenilikçi ve nitelikli kamusal bilgi üretiyor ve paylaşıyoruz.

İlkelerimiz: demokratik katılımı ve kamu yararını gözetmek, entegre mekânsal yaklaşımın benimsenmesini sağlamak, hemşehri hukukunu savunmak, kültürel ve doğal mirası yaşatarak korumak, çeşitliliği tanımak, adil ekonomik gelişmeyi ve konut hakkını savunmaktır.

2021 YILINDA MEKÂND A ADALET GÜNDEMİ

Covid-19 pandemisi, derinleşen ekonomik kriz ve gittikçe otoriterleşen siyasi iklimin etkisi altında geçen 2021 yılı yoğun bir kent ve çevre gündemine ve bu gündemle temas içinde yükselen toplumsal adalet taleplerine sahne oldu. Bu bağlamıyla 2021, Mekanda Adalet Derneği'ni (MAD) birçok yanı ile zorlayan ama pek çok anlamda da derneğin ürettiği bilgiyi ve kurduğu işbirliklerini daha anlamlı, görünür ve etkili kılan bir yıl oldu.

2021 yılı mekânsal adalet gündeminin ilk sırasında konut vardı. Pandemi kapatılmaları ile artan nitelikli konut ihtiyacı gayrimenkul bedellerindeki önlenemez yükseliş ile karşılaştı ve erişilebilir konut meselesi her yurttaşa dokunan oldukça yakıcı bir sorun hâlini aldı. Covid-19 kapatılmaları boyunca ekonomiyi canlı tutmak iddiasıyla teşvik edilen emlak piyasası; düşük faiz-yüksek enflasyon-ucuz lira prensibi ile yönetilen ekonomik krizde birikimlerini korumak isteyen varsıl yurttaşlar için tek yatırım alternatifi oldu. Hızla değersizleşen Türk lirası, konut karşılığı vatandaşlık programını çok daha çekici hâle getirdi ve bu yıl içinde yabancılara satılan daire sayısı bir önceki yıla göre yüzde 40'ın üstünde artış göstererek 58.500'e ulaştı. Öte yandan pandemi ve kur krizine bağlı olarak artan inşaat bedelleri konut arzının da yavaşlamasına sebep oldu.

Tüm bu gelişmelerin kaçınılmaz sonucu olarak büyük şehirlerde konut fiyatları yüzde 100'ün, kira fiyatları ise kimi merkez mahallelerde yüzde 200'ün üstünde artış gösterdi. Erişilebilir ve yaşanabilir konut sadece dar gelirli için değil, orta sınıf için de ulaşması güç bir temel ihtiyaç hâlini aldı. Bunun yanında gayrimenkul arzında azalma piyasası aktörlerinin kentsel dönüşüm iştahının artmasına ve böylece toplumsal tepki yüzünden

sürüncemede kalmış kimi projelerin canlanmasına sebep oldu. MAD, konut krizine iki kapsamlı çalışma ile tepki verdi. Kentsel dönüşümün yarattığı belirsizliğin sosyal psikolojide yarattığı etkiye odaklanan *İstanbul'da Kentsel Dönüşüm ve İyilik Hâli*, bir yandan arşiv niteliği taşıırken diğer yandan da yerel yönetimlerin gelecekte girişecekleri adil dönüşüm çabalarına kaynak teşkil ediyor. Birleşmiş Milletler'in yaşanabilir konut kriterlerini İstanbul'daki kiralık konut ilanlarında arayan *İstanbul'da Yaşanabilir Konut Araştırması* konut krizinin hane halkı için anlamına yenilikçi bir yöntemle ışık tutuyor.

2021, Covid-19 pandemisinin yıkıcı etkilerinin birçok sektör ve yurttaş için devam ettiği ancak yaygınlaşan aşular sayesinde tünelin sonundaki ışığın belirlediği bir yıl oldu. Devasa mekânsal ve toplumsal eşitsizliklere sebep olan pandemi kent ve doğa ile ilgili kabullerimizi değiştirdi, çalışma hayatı ve yaşam alanlarımızla ilgili ezberlerimizi yeniden düşünmemize vesile oldu. Karantina ve uzun süreli kapatılmalar tüketim alışkanlıklarımızdan konut kullanımımıza, ulaşımdan çalışma hayatına kadar bir dizi gündelik faaliyetin sürdürülebilirliğini derinden etkiledi. Bugün sadece küçük bir kısmını fark edebildiğimiz bu sorgulama ve değişimlerin uzun vadeli mekânsal ve toplumsal

dönüşümlere evrilebileceğini tahmin etmek güç olmasa da, bu dönüşümün niteliğinin tam olarak ne olacağını tarifini yapmak kolay değil. Bu tarife katkı sunmak isteyen MAD, daha ekolojik ve adil bir dünyanın neye benzeyebileceğini bu alanda üreten akademisyen, aktivist ve sanatçılarla birlikte hayal etti. *Salgın Sonrası için Ekolojik Manifestolar* adını verdiğimiz bu çalışma, ulaşımdan konuta, büyümeden gıdaya birçok alanda pandeminin tortusunu gerçekçi ütopyalar üzerinden tartışıyor.

Pandemi hane halkını ve yaşam alanlarını dönüştürürken mevcut politik ekonominin imkânları kadar sınırlarını da görünür kıldı. Küresel tedarik zincirleri kesintiye uğrayıp üretim faaliyetleri karantina koşullarında yavaşlasa da şirketler pandemi sürecinden

yurttaşlara göre çok daha az zararlar –hatta kârlılıklarını artırarak– çıkabildi. Hepimizin aynı gemide olduğu söylemi pek çok şirketin tanıtım bülteni ve reklam kampanyasına yansdı, pandeminin yarattığı ve derinleştirtirdiği adaletsizlikler hızla görünmez hâle geldi. Bugüne kadar, yaşam alanları ve onların savunulmasını öncelik olarak kabul eden konut ve kırsal alan mücadeleleri odağına almış olan MAD, bu yıl ilk kez doğrudan şirketlere odaklanmaya, şirketlerin çalışma, çevre ve kent hakkı bağlamındaki karnesini masaya yatırmaya karar verdi. *Türkiye’de Şirketlerin İnsan Hakları Sorumluluğu Araştırması* bir yanı ile bu alanda çalışan aktivistlere yeni yöntemler önerirken, diğer yandan MAD’ın bilgi üretiminin hukuk alanında da derinleşmeye

Fotoğraf: Ekin Çekiç.
2021 yılında gerçekleştirilen Ergene havza sahası çalışması sırasında çekilen bir kare.

başladığını müjdeliyor.

Pandeminin ilk aylarında beklenti, kapatılmaların çevresel sorunlara iyi geleceği yönündeydi. Etkileyici ancak bir o kadar da yanıltıcı "doğa kendine geliyor" saptamasıyla paylaşılan haber ve görüntülerin ömrü maalesef kısa sürdü. Yavaşlayan ekonomi ve pandemi kapatılmalarına rağmen –hatta bazen bilhassa bu sayede– 2021 yılı çevresel tahribatın hız kesmeden devam ettiği, ekolojiyi tehdit eden mega projelerin hızlandığı bir yıl oldu. MAD'ın hızla büyüyen Çevre Adaleti Programı (ÇAP) 2021 yılını pek çok mega projeye odaklanarak geçirdi. Havza çalışmaları Kanal İstanbul ve Ergene Nehri'ndeki kirlilik gibi iki temel çevre konusuna odaklandı. ÇAP ekolojik yıkım ve hareketlilik ilişkisini Türkiye gündemine

taşımaya amaçlayan Çevre ve İklim Adaleti Çerçevesinde Yerinden Edilme Araştırması'na bu yıl başladı.

Pandemi, konut ve mega projeler üçgeninin dışında MAD yıl boyunca kent hakkı ve çevre adaletine odaklanan birçok faaliyet ve etkinlik gerçekleştirdi, üretimlerde bulundu. Kentsel Politikalar Programı kapsamında düzenlenen ve yurtiçi ve yurtdışı sivil toplum kuruluşlarını yerel yönetimlerle bir araya getiren THE:PLACE yıl sonuna doğru başladı. Giderek daralan entelektüel alanda nitelikli eğitim, araştırma ve tartışmaları destekleyecek kalıcı bir mecra yaratmayı amaçlayan MADakademi programı, MADakademi buluşmaları başlığı altında seminer ve atölyeler düzenlemeye, bu yıl afet temasına

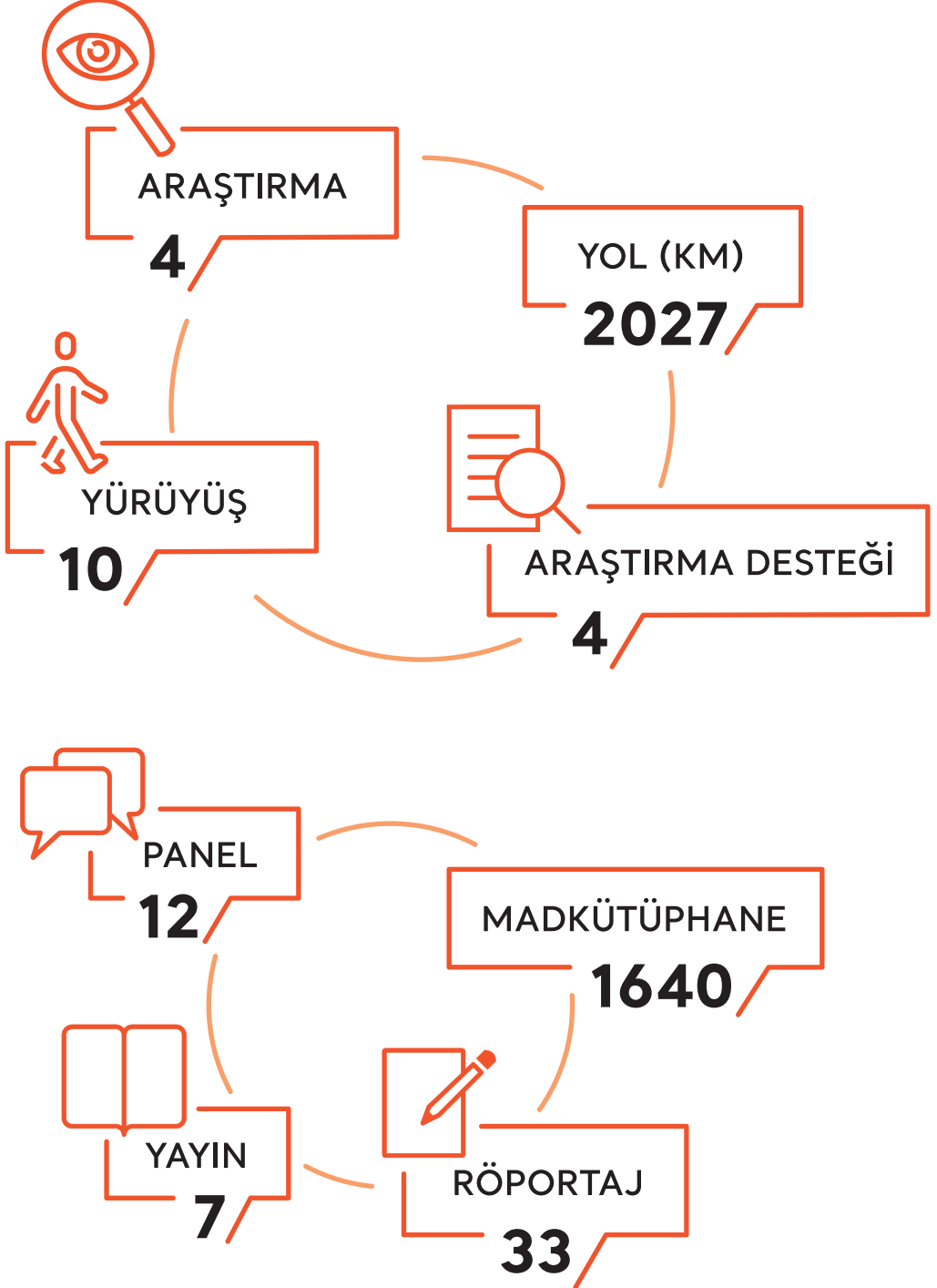
Fotoğraf: Emirkan Cörüt.
Habibler'e yapılan MADyürüyüş'ten bir görünüm.

odaklanan MADaraştırma programı kapsamında genç araştırmacılara destek olmaya devam etti. Kuruluşumuzdan bu yana verimli bir yöntem olarak benimsediğimiz kent ve doğa yürüyüşlerine bu yıl da devam ettik ve her biri farklı bir akademisyen rehberliğinde oluşturduğumuz sekiz tematik rotada yürüyüşler düzenledik. Yeni medya üretimlerimiz sahanın sesini duyurmaya çalıştığımız podcast serileri MADajans ve Serbest Dalış'ın bölümleri ile devam etti. Video haber başlığı altında İstanbul Validebağ direnişi ve Aliağa çevre ihtilafına odaklanan mini belgesellerimiz 2021 yılında izleyici ile buluştu. MAD'ın basılı ve süreli yayını *beyond. istanbul*'un onuncu sayısı "Mekânda Adalet ve Toplumsal Cinsiyet" ile on birincisi "Mekânda Adalet ve Edebiyat" yine bu yıl içinde yayımlandı.

2021 yazı Türkiye'de iklim değişikliği algısı bakımından da bir dönüm noktası oldu. Ardı ardına gelen kapsamlı çevre felaketleri – Marmara Denizi'nde müsilaj, Ege ve Akdeniz'de haftalarca süren orman yangınları ve Batı Karadeniz'i vuran seller – iklim değişikliğinin farklı veçheleri ile tüm bölgeleri etkileyeceğini ve bu etkilerin uzak bir gelecekte değil, şimdiden görülmeye başladığını kanıtlar nitelikteydi. Bu felaketler karşısında yurttaşların –devletin atıllığına

rağmen– hızla bir araya gelip yepyeni birliktelikler kurabilmesi Türkiye sivil toplumunun canlılığı ve dinamizmine işaret ediyordu. Öte yandan, bu felaketlerin bir kısım siyasetçi, gazeteci ve yurttaş tarafından komplo teorileri ile yorumlanması bu alanda hâlâ yapılması gereken pek çok şey olduğunu bizlere kanıtladı. Bu vesile ile MAD, iklim adaletini öncelikli uzmanlaşma alanı olarak belirledi ve 2022 planlarını bu şekilde oluşturdu •

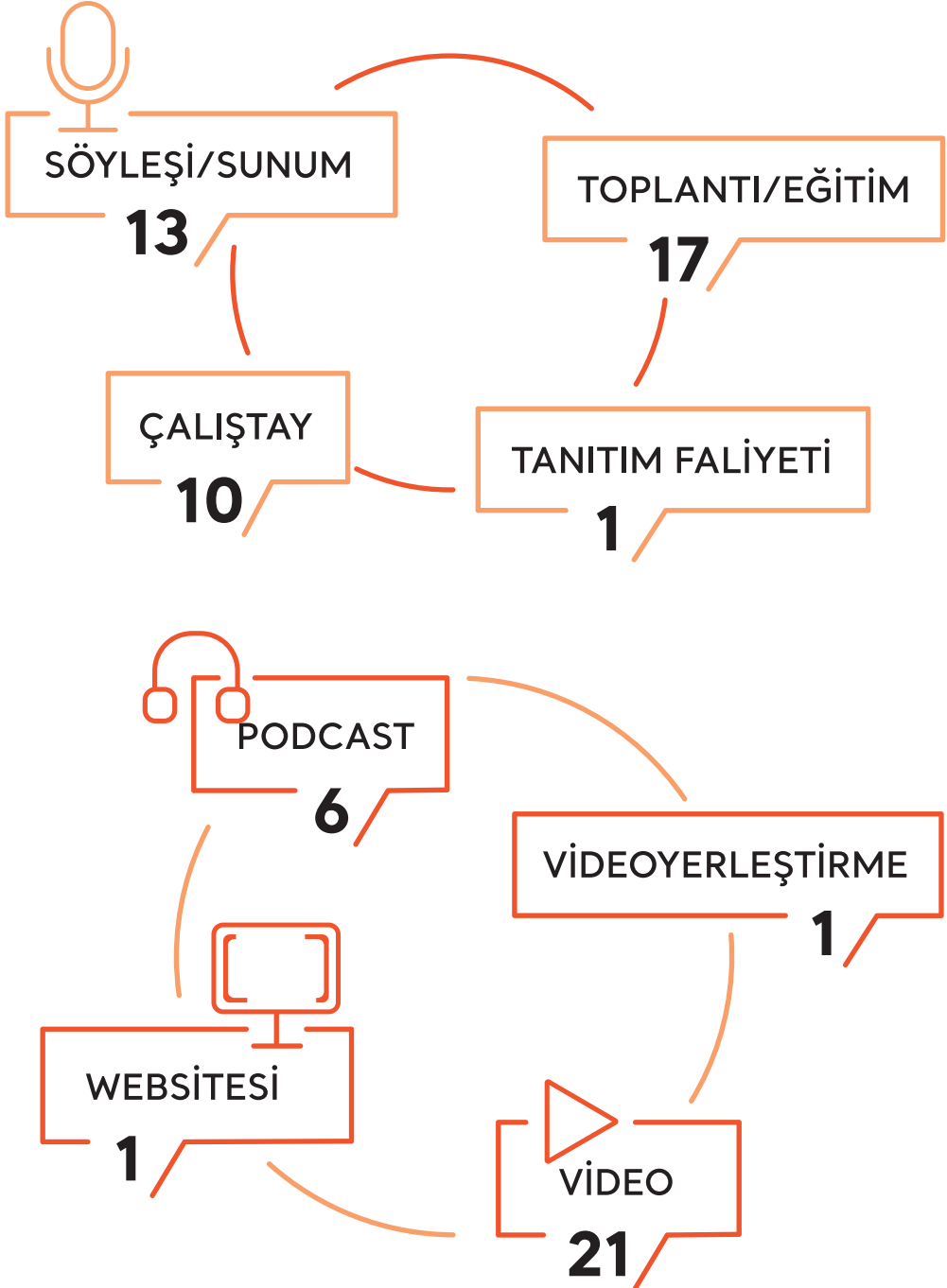
FAALİYETLERİ

MAD 2021 faaliyetleri

MAD'ın katıldığı veya destek verdiği faaliyetler

KENTSEL POLİTİKALAR PROGRAMI (KPP)

Kentsel Politikalar Programı herkes için daha adil ve yaşanabilir kentlerin inşası için çalışmalarını sürdürüyor.

İstanbul'da Kentsel Dönüşüm ve İyilik Hâli Raporu

**İSTANBUL'DA
KENTSEL
DÖNÜŞÜM VE
İYİLİK HÂLİ**

M A D

Kentsel dönüşüm baskısı, konut fiyatlarındaki dramatik artış trendi, deprem, pandemi sonrası yaşanabilir konut gereksiniminin ön plana çıkması gibi yılın yakıcı gündemleri kentsel politikalar programının odağındaydı. KPP kapsamında düzenlenen ve yurtiçi ve yurtdışı sivil toplum kuruluşlarını yerel yönetimlerle bir araya getiren THE:PLACE yıl sonuna doğru başladı. Kentsel politikalar programı, yerel mücadelelere destek olmayı ve seslerini yükseltmeyi amaçlarken yıl boyunca gündemi öne çıkaran podcast programları hazırladı. Ayrıca ekip üyeleri birçok atölye ve çalışmaya katıldı, sivil toplum kuruluşlarından temsilcilerle sık sık bir araya geldi.

KENTSEL POLİTİKALAR RAPORU: İSTANBUL'DA KENTSEL DÖNÜŞÜM

İstanbul'da Kentsel

Dönüşüm ve İyilik Hâli'

Kentsel dönüşüm söz konusu olduğunda arka plana atılan ama aslında bu sürecin merkezinde duran bir meseleyi, iyilik hâlini inceleyen raporumuz yayımlandı. Selma Karabey, İnanç Sümbüloğlu, İlker Kayı ve Fatih Artvinli danışmanlığında Öncül Kırlangıç tarafından hazırlanan *İstanbul'da Kentsel Dönüşüm ve İyilik Hâli* başlıklı rapor çevrimiçi PDF olarak yayımlandı.

Rapor, İstanbul'da kentsel dönüşüm süreçlerinde yaşanan adaletsizliklerin halk sağlığı üstündeki etkisini "iyilik hâli" kavramı etrafında tartışıyor. MAD'ın, kentsel dönüşüm bölgelerinde gerçekleştirdiği saha çalışmaları doğrultusunda dönüşüm süreçlerinin çeşitli toplumsal grupların iyilik hâli üstündeki etkilerine değiniyor.

İstanbul'da Kentsel

Dönüşüm ve İyilik Hâli

Raporu MADakademi

Buluşmaları Lansman

Etkinliği

Raporun tanıtım etkinliği MADakademi buluşmaları kapsamında Mekanda Adalet Derneği'nin paydaşlarından olduğu Postane'de düzenlendi ve 23 Ekim 2021 tarihinde YouTube'dan canlı yayınlandı. Yüz yüze yapılan etkinliğe 35 kişi katılırken canlı yayının görüntülenme sayısı 277 kişiye ulaştı. Halk sağlığı uzmanlarının danışmanlığında hazırlanan raporun tanıtım etkinliği iki saati aşkın sürede tamamlandı. Etkinliğin ilk oturumu uzmanların, Mekanda Adalet ekibinin ve araştırmacı Öncül Kırlangıç'ın rapor sunumu ile geçerken, ikinci oturum katılımcıların katkıları ve soruları ile tamamlandı.

¹ Mekanda Adalet Derneği (2021). Kentsel Dönüşüm ve İyilik Hâli. https://mekandaadalet.org/wp-content/uploads/2020/09/MADrapor_01_20211015_cift-1.pdf

İSTANBUL'DA YAŞANABİLİR KONUT ARAŞTIRMASI

Kamuoyunda yankı uyandıran çalışmamız, İstanbul'da konut piyasasını mevcut kiralık konut stoku ve nitelikleri bağlamında değerlendiriyor. Çalışma, özellikle pandemiden sonra İstanbul'da konut kiralılarının sürekli artmasına yönelik kamuoyunda yükselen şikâyetlerin toplumsal adaletsizlik boyutunda değerlendirmesini yapmayı amaçlıyor. 2021 yılının Mart ve Ekim aylarında İstanbul'daki kiralık konut stoku sahibinden.com verileri üstünden Birleşmiş Milletler'in "yaşamaya elverişli konut hakkı" kriterleri dikkate alınarak analiz edildi. Araştırma,

"sahibinden.com'da Yaşanabilir Konut Aramak" ismiyle Ağustos 2021'de yayımlandı. Kasım ayında TED Üniversitesi Uygulamalı Veri Bilimi Merkezi'nin yürüttüğü Sosyal Fayda İçin Veri Bilimi Programı kapsamında ortaya çıkarılan "İstanbul'da Yaşamak: Bir Konut Krizi Portresi" başlıklı çalışma ise bu araştırmanın ikinci ayağını oluşturdu. Çalışma kapsamında bir emlak arama uygulamasından 17.159 adet kiralık konut ilanına dair verinin çekilmesiyle üretilen web sitesi, kullanıcıların kendi yaşam koşullarına göre kriterleri belirlemesine imkân tanıyor. Tekrarlanan bu araştırma ulusal basında da konu edildi:²

² Dokuz8haber: <https://www.dokuz8haber.net/mad-arastirmasi-istanbulda-yasamaya-elverisli-konut-orani-yuzde>

BBC :<https://www.youtube.com/watch?v=2Oq8JAzP4eY>

Bianet: <https://bianet.org/bianet/print/249332-istanbul-da-yasamaya-elverisli-kiralik-konut-sayisi-800-den-az>

Emlak Gündemi : <https://www.emlakgundemi.com.tr/gundem/kiralik-konutlardan-sadece-yuzde-2-si-yasamaya-elverisli-h24780.html>

Bianet ENG: <https://bianet.org/english/city/249453-report-only-two-percent-of-rental-flats-in-istanbul-affordable-and-livable>

Gazete Kadıköy: <http://www.gazetekadikoy.com.tr/yasam/buyuyen-endise-kiracilik-h18157.html>

Açık Radyo- Açık Mimarlık: <https://twitter.com/acikradyo/status>

Binsöz: <https://binsoz.com/FL/buyuyen-endise-kiracilik-d85878/>

sahibinden.com'da

Yaşanabilir Konut

Aramak MADakademi

Lansman Etkinliği

11 Mayıs 2021 tarihinde düzenlenen etkinlikte MADakademi ve KPP ortaklığında yürütülen sahibinden.com'da "sahibinden.com'da Erişilebilir Konut Aramak" başlıklı araştırmanın çıktıları paylaşıldı. Webinarı MAD Koordinatörü Yaşar Adnan Adanalı, KPP Programı Sorumlusu Bahar Bayhan ve MADakademi Programı Sorumlusu Selin Yazıcı katıldı.

Etkinlik Posterleri

**SAHİBİNDEN.COM'DA
YAŞANABİLİR KONUT ARAMAK**

- 11 MAYIS 2021
18.00-19.30
- MODERATÖR:
YAŞAR ADNAN ADANALI
- KATILIMCILAR:
BAHAR BAYHAN
SELİN YAZICI

WEBINAR • WEBINAR • WEBINAR

MADakademi buluşmaları

M A S D

Bir Binada Kozmopolit

Kenti Aramak

Eski İngiliz Postanesi arşivi etrafında kurgulanan ve Postane ile birlikte yürütülen bu yayın projesinin araştırma ve hazırlık süreci 2021 yılında başladı. Proje, 1859 yılında İngiltere'nin askeri yazışmalar için Galata'da inşa ettiği postane binasının tarihinde yer almış aktörleri keşfetmeyi ve mekânı dönüştüren kültürel, sosyal, yapısal ve politik etmenleri izleyerek kentsel belleğe katkı sunmayı amaçlıyor. Proje, Galata'da faaliyet göstermiş farklı

etnik ve sosyal grupların kente bıraktığı çokkültürlü izler üstünden bir tarih anlatısı oluşturmayı, kurumsal ve kişisel arşivler yoluyla kentsel izlerin hikâyelerini belgelemeyi ile bu arşivi görünür ve anlaşılır kılmayı hedefliyor. İstanbul'un kozmopolit geçmişini yansıtan kişi ve topluluklar tarafından çeşitli işlevlerle kullanılan bina, Postane adıyla yeniden işlevlendirilerek bir kültürel merkez olarak restore edildi. Restorasyon sırasında ortaya çıkan arşivleri değerlendirerek başlanan çalışmaya, yeni araştırma ve arşiv çıktıları da eklenerek bir yayın ve seminer dizisi projesi hazırlanıyor.

Bir Binada Kozmopolit Kenti Aramak proje afişi

YEREL YÖNETİM, KENT KONSEYİ PAYDAŞ TOPLANTILARI VE ÇALIŞTAYLAR

İstanbul'daki yerel yönetimlerin halk katılımını benimseyerek, katılımcı yönetim hedefiyle yaptığı çalışmalara dahil olup tartışmaları derinleştirmeyi hedefledik. İBB'nin yanı sıra İstanbul'daki diğer yerel yönetimlerin ve İstanbul Kent Konseyi'nin düzenlediği çalıştaylara katılarak kent politikalarında mekânsal adalet perspektifine dair görüşlerimizi dile getirdik.

2021 yılı boyunca katıldığımız etkinlikler ve çalıştaylar:

- WRI-İBB / Yaya Durağı Odak Grup Toplantısı
- Kent Konseyi Katılımcı Bütçe Fikir Maratonu

- İstanbul Konut Zirvesi
- Şişli Belediyesi Eşitlik Birimi Yaşlıların İnsan Hakları Paneli
- İBB Ulaşım Daire Başkanlığı / Bimtaş / İstanbul Ulaşım Platformu Paydaş Toplantısı
- İstanbul Vizyon 2050 Strateji Çalıştayları
- İstanbullu Roman Kadınlar için Kentsel Hizmetler Atölyesi
- İBB Şehir Planlama Müdürlüğü - İBB Beyoğlu Katılımcı Planlama Sürecine İlişkin Toplantı

Yıl sonunda ise kentin kent aşırı gündemini konuşmak üzere ekibimizden Bahar Bayhan Açık Radyo'da Gizem Kıyığı'nın Yerden Yüksek programına konuk oldu.

THE:PLACE

Etkinlik Posteri

European Association for Local Democracy (ALDA) ortak işbirliği ve Stiftung Mercator (Mercator Vakfı) desteğiyle 2021 Kasım ayında Türkiye ve Avrupa Birliği (AB) sivil aktörleri arasında işbirliğini hedefleyen bir değişim programına başladık. Kısaca THE:PLACE olarak adlandırdığımız Türkiye Avrupa El Ele: Sivil Toplum ve Yerel Yönetimler İçin Değişim Programı ile yerel sorunlar üzerine çalışan örgütler arasında kalıcı bir ağ oluşturmaya, aktarım ve etkileşim yoluyla örgütlerin kapasitelerini artırmaya çalışacağız.

THE:PLACE aracılığıyla, Kasım 2021 ve Ekim 2025 arası iki ayrı dönemde, Türkiye ve

AB'den toplam 32 STÖ'nün ortaklaşa geliştireceği 16 projeyi destekleyeceğiz. Bu projelere yerel otoritelerin iştirakçi olarak dahil edilmesini, insan haklarının uygulanması ve sürdürülebilir kalkınma amaçlarının yerelleşmesine yönelik çalışmalar yürütülmesini hedefliyoruz.

Programın Şubat 2022 ve Ekim 2023 arasında yürütülecek ilk turu altı ana aşamadan oluşmakta:

- Çevrimiçi Eşleştirme Toplantısı
- Yoğunlaştırılmış Rehberlik Buluşması
- Çevrimiçi Eğitim Programı
- Proje Geliştirme Süreci
- Proje Uygulama Dönemi
- Kapanış Etkinliği

ÇEVRE ADALETİ PROGRAMI

Çevre Adaleti Programı çevre mücadelesinin bir lüks değil, aksine toplumun tüm kesimleri için daha sağlıklı ve adil bir hayat için zorunluluk olduğu itirazına dayanıyor. Programımız giderek yaygınlaşan çevre ihtilaflarını layıkıyla belgelemeyi, çevresel sorunların diğer toplumsal sorunlarla bağıntı gösterebilmeyi, bu sorunları omuzlamak zorunda kalanların sesi olabilmeyi ve içinden geçtiğimiz ekolojik kriz için kullanışlı kavram ve yöntemler üretmeyi amaçlıyor.

Fotoğraf: Ekin Çekir.

HAVZA ÇALIŞMALARI

Çevre adaleti talebini herkes için daha fazla duyulur kılmaya çalışıyoruz. Her yıl ülkenin bir su havzasını çalışıyor, çevresel meselelerin bölgesel sorunlar ve kişisel hikâyelerle nasıl kesiştiğini inceliyoruz.

2018'in Temmuz ayında Ordu Çevre Derneği (ORÇEV) ile Melet Havzası boyunca suyun izini sürerek bütünleşik havza yıkımı ile birlikte verilen adalet mücadelelerini belgelemiştik.

2019'un Eylül ayında sekiz gün boyunca 438 kilometrelik

Çoruh'un izini sürerek insan ve doğa hikâyeleri topladık.

2020'nin Eylül ve Aralık ayları arasında Küçükçekmece-Sazlıdere-Terkos havzalarında yaptığımız saha yolculuğunda mega proje Kanal İstanbul güzergâhını takip ettik.

2021'de ise çevresindeki yoğun sanayileşme nedeniyle bir nehir değil de "atık kanalı" olarak söz edilen Ergene Nehri'ni Istrancalar'dan Meriç Nehri'ne ve Enez'e kadar katettik.

Fotoğraf: Ekin Çekiç

2020 Kanal İstanbul

Havza Çalışması

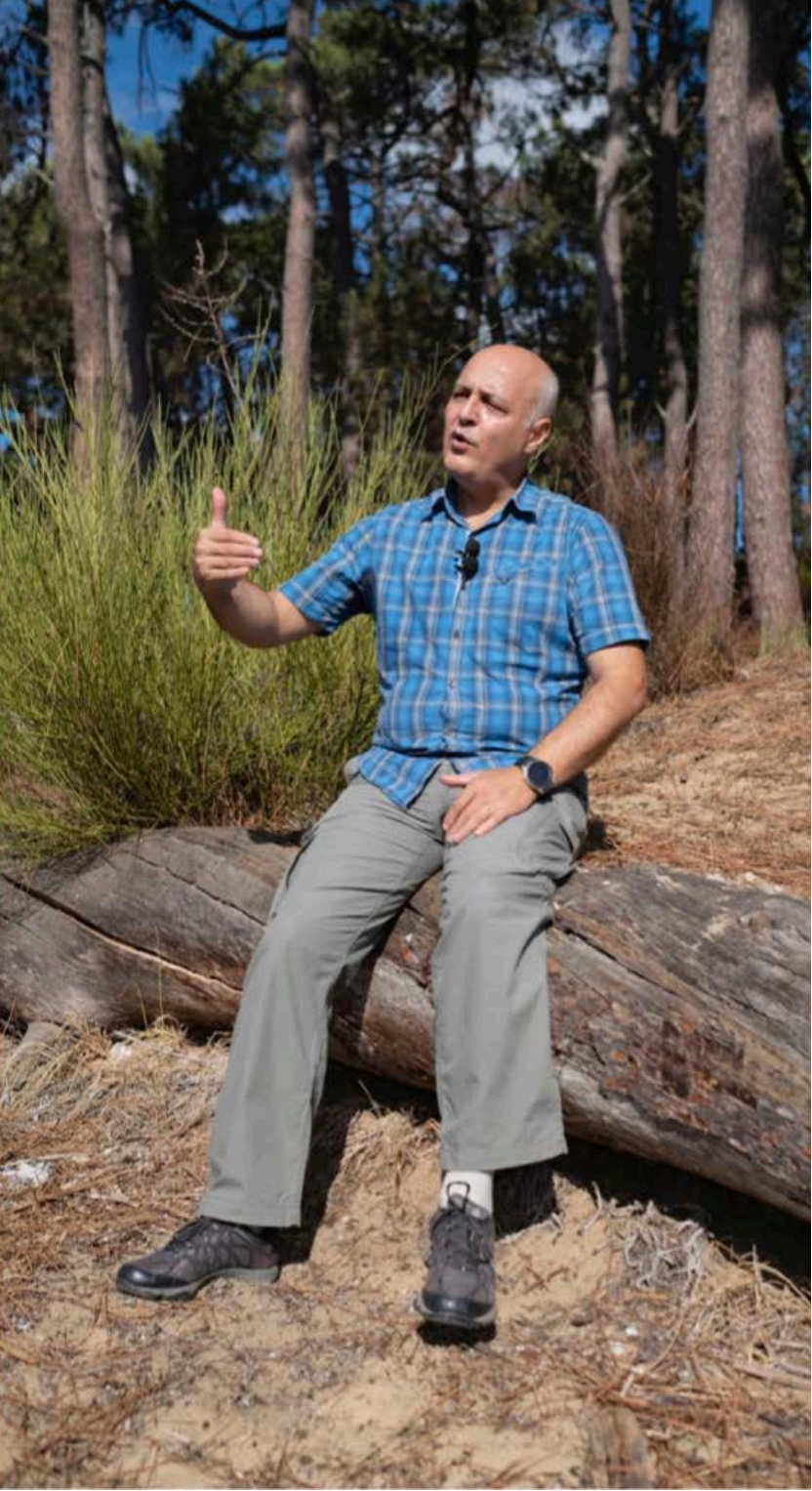
2020'nin Haziran-Aralık ayları boyunca, İstanbul'un Küçükçekmece-Sazlıdere-Terkos havzalarında yaptığımız saha yolculuğu mega proje Kanal İstanbul güzergâhını takip etti. Yerinden edilme, imar baskısı, ekosistem tahribatı, su kaynaklarının yok edilmesi, tarım ve hayvancılığın olumsuz etkilenmesi, aşırı yapılaşma, kıyı dolgusu ve hafriyat kaynaklı sorunlar, tarihi ve doğal mirasın yıkımı gibi temalar yerel halk, uzman ve yerel yöneticilerle yapılan görüşmelerle tespit edildi.

Kanal İstanbul havza çalışmalarının üretimleri 2021 yılı boyunca sürdü. İlk olarak İÜ Orman Fakültesi'nden Prof. Dr. Doğanay Tolunay ile sahada gerçekleştirdiğimiz söyleşilerden "Kanal İstanbul ÇED Raporu'nun Sorunları" video serisini yayınladık. Türkiye'nin ilk iklim müzesi olan Müze Gazhane'nin açılışında yer alan "Kente Doğru" sergisi için "Bir Yıkımın İnşası" adlı video çalışmasını hazırladık. Sakıp Sabancı Müzesi'nde gerçekleşen *Dün, Bugün, İstanbul* sergisine "Kanal İstanbul: Bir Distopya" adlı video yerleştirmeye katıldık. Son olarak "Kanal İstanbul - Bir Yıkımın İnşası" adlı gazete formatındaki yayılımımızı hazırladık.

Fotoğraf: Ekin Çekiç.
Kanal İstanbul sahasından.

Fotoğraf: Ekin Çekiç,
Doğanay Tolunay.

Kanal İstanbul Gazetesi³

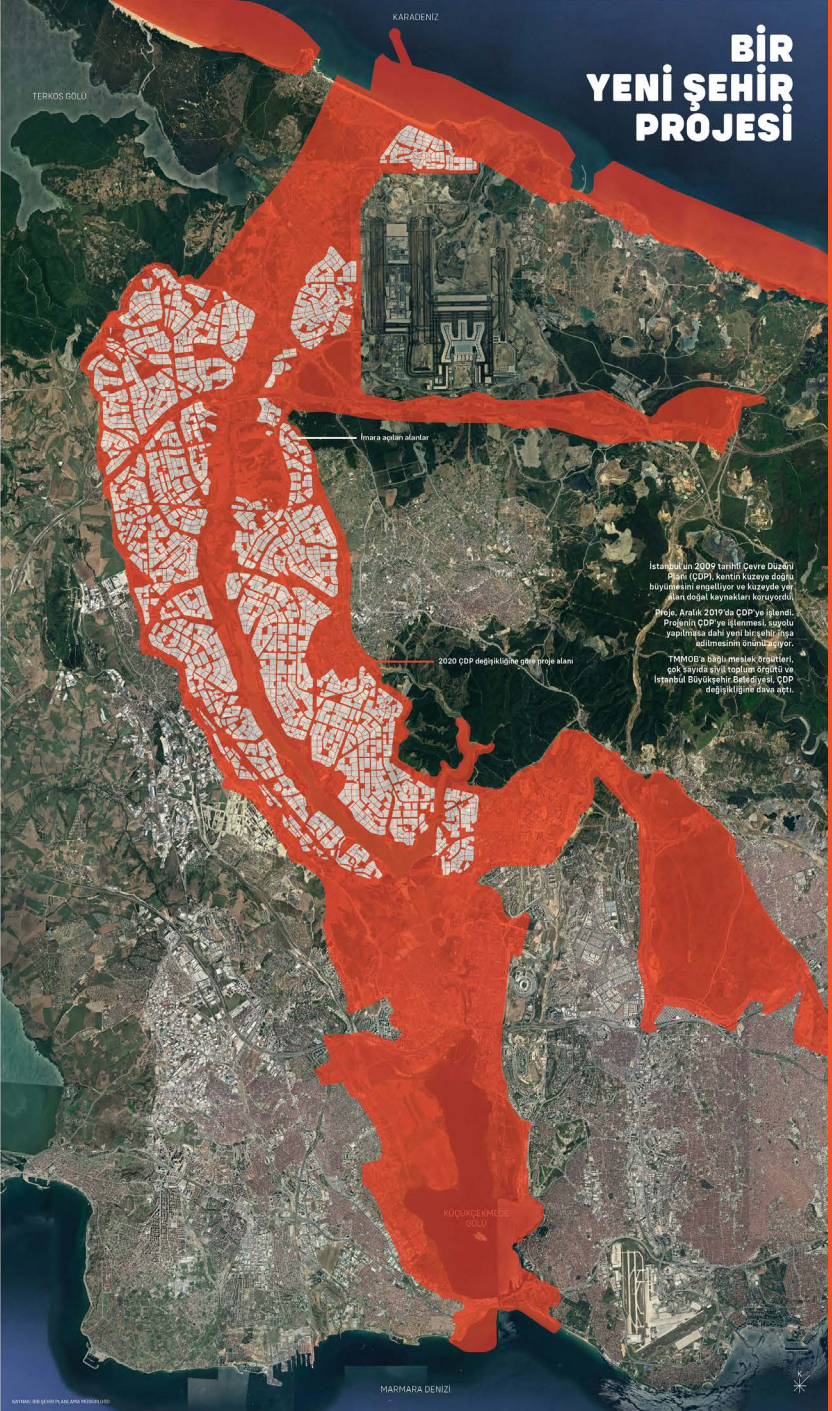
"Kanal İstanbul - Bir Yıkımın İnşası" adlı gazete formatındaki yayılımımızı hem basılı hemde websitemizde çevrimiçi olarak yayımladık. Gazetede uzmanların Kanal İstanbul projesinin

kentsel ve kırsal alanlara, ekosisteme, tarıma, denizlere ve kültür varlıklarına etkilerini değerlendirdiği yazıların yanı sıra imara açılan alanları ve projenin bütüncül etkilerini görebileceğiniz haritalar yer alıyor.

Fotoğraf: Nesime Karateke.
Kanal İstanbul gazetesi.

³—Mekanda Adalet Derneği (2021). Kanal İstanbul: Bir Yıkımın İnşası. https://mekandaadalet.org/wp-content/uploads/2021/12/MAD_kanalistanbul_biryikimininsasi.pdf

BİR YENİ ŞEHİR PROJESİ

İstanbul'un 2009 kasıtlı Çevre Düzeni Planı (ÇDP), Kentin kuzeyi sınırlı büyümesini engelliyor ve kuzeyde yeni alan doğal kaynakları koruyordu.
Proje, Aralık 2019'da ÇDP'ye işlendi. Projenin ÇDP'ye işlenmesi, sonuçta yapılması daha yeni bir şehrin inşa edilmesinin önünü açıyor.
TMMOB'nin Bölünmesiz Örgütleri çok sayıda sivil toplum örgütü ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi, ÇDP değişikliğine karşı çıktı.

"Kanal İstanbul: Bir Distopya" Video

Yerleştirme

MAD'ın bir video yerleştirmeye katıldığı *Dün Bugün İstanbul*, Sabancı Üniversitesi Öğretim Üyesi ve sanatçı Murat Germen'in çağrısıyla, yolu Sabancı Üniversitesi Görsel Sanatlar ve Görsel İletişim Tasarımı Programı'ndan geçmiş 22 sanatçının birlikte gerçekleştirdiği bir sergiydi. Sergi çağrısında İstanbul üzerine düşünen sanatçılardan kente dair bir durum tespiti yapmaları istendi. "Kanal İstanbul: Bir Distopya" Marmara ve Karadeniz kıyıları arasında Küçükçekmece, Sazlıdere ve Terkos havzalarını takip eden rota boyunca mega projeler ve aşırı imar

hareketleriyle büyük mekânsal dönüşümler yaşama arifesindeki İstanbul'un mekânsal adalet gündemine odaklandı.

MAD'ın Kanal İstanbul havza çalışmasından ürettiği yerleştirme, projenin bölgedeki mevcut ve olası etkilerini sahanın sesleri ve uzman görüşleri üzerinden aktararak; yapılaşma, deprem, yerinden edilme, kültürel miras, ekosistem, tarım alanları, denizler ve hafriyat gibi temalar ışığında, güzergâhta beklenen/gerçekleşen dönüşümlere dair yorum ve tanıklıklar içeren bir çalışmaydı. Mekâna özel hazırlanan yerleştirme, her seferinde değişen bir sergi deneyimini izleyicilere sundu.

Sergi 3 Eylül – 28 Kasım tarihleri arasında Emirgan'da yer alan Sakıp Sabancı Müzesi'nde yer aldı.

Fotoğraflar: Emirkan Cörüt.
Yerleştirmeden görüntümler. 2021.

2021 Ergene Havza

Çalışması

2021'in 27 Eylül - 1 Ekim ve 3 Kasım-5 Kasım tarihleri arasında, toplam 8 gün süren saha çalışmamız; Ergene Nehri boyunca plansız sanayileşmenin nehir ve çevresindeki yerleşimlere ve halk sağlığına olan etkilerinin izini sürdü.

1970'lerden itibaren İstanbul'un kentleşmesi ile Tekirdağ'a taşınan sanayi, Türkiye'nin en değerli tarım topraklarının sanayi tesislerince işgal edilmesine neden oluyor. Çerkezköy-Çorlu hattından başlayan bu çarpık sanayileşme, Ergene Havzası'nın havasını, suyunu ve toprağını kirletiyor. Saha çalışmasında, eskiden yüzülen ve balık tutulan,

Fotoğraf: Ekin Çekir,
Kanal İstanbul sahasından.

bugünse 4. sınıf kirlilik seviyesindeki nehirde artık mikrop bile yaşamadığı anlatısı öne çıkıyor. Ergene Havzası'nda yürüttüğümüz çalışma Türkiye'de gündem olan çevre sorunlarından çarpık sanayileşme ve kirlilik, temiz hava hakkı, gıda güvenliği, Marmara Denizi'ndeki müsilaj felaketi gibi birçok başlık ile kesişiyor.

Ergene Havza Çalışması için 8'i uzman olmak üzere 33 kişiyle görüştük, 28 kişi ile çekim yaptık. Yıllardır Ergene Nehri'nin kirliliği karşısında mücadele eden Trakya Platformu'nda çalışmalar yapan, sürecin takipçisi olan uzmanlarla, bölgede yaşayanlarla bir araya geldik. Saha boyunca 2027 km katettik.

Fotoğraf: Ekin Çekir,
Kanal İstanbul sahasından.

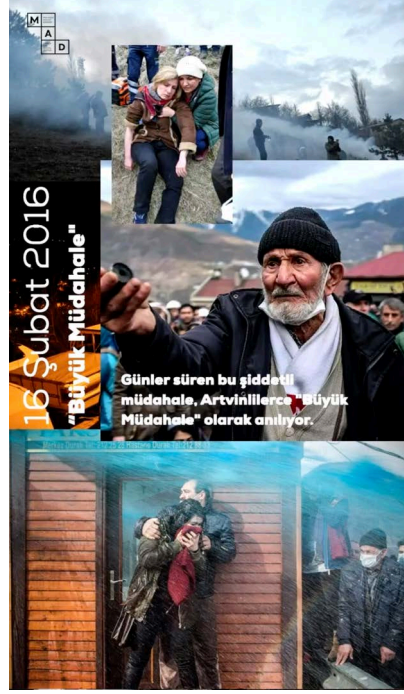
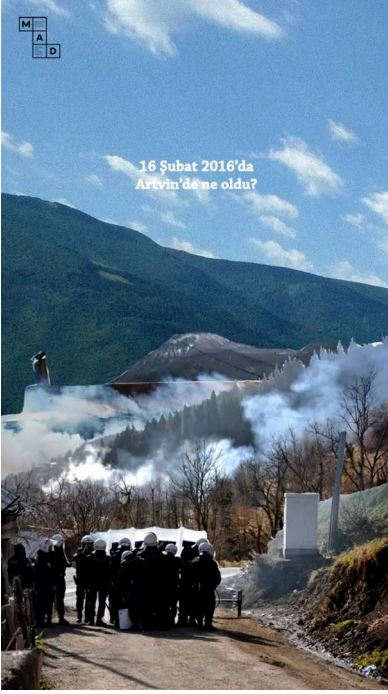
Cerattepe Maden Mücadelesi

5. Yıl Videosu

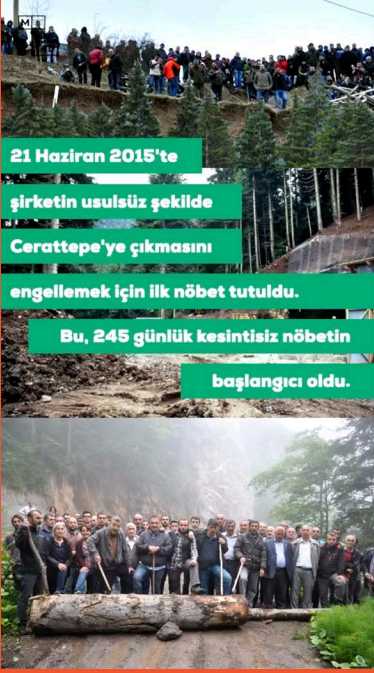
Yaratıcı ekibimiz, Artvin'in 20 yılı aşan maden karşıtı mücadelesini anlatan mini bir belgesel hazırladı. Video, 16 Şubat 2016'da Artvin'de gerçekleşen "Büyük Müdahale"nin beşinci yıl dönümünde yayınlandı. Hem MAD hem de paydaşımız Yeşil Artvin

Derneği videoyu sosyal medya hesapları üzerinden paylaştı.⁴

"Cerattepe mücadele sürecinde sosyal medya desteği bir yana özellikle saha çalışmalarına dayanan bilimsel ve teknik yayınları ve paylaşımlarıyla önemli bir Cerattepe yazını oluşmasını sağlayan Mekanda Adalet Derneği'nin fedakârlığı her türlü takdirin üzerindedir. İçten teşekkürlerimizi sunuyoruz."
Yeşil Artvin Derneği

⁴ Mekanda Adalet Derneği. (16 Şubat 2021). 16 Şubat 2016'da Artvin'de Ne Oldu?. [Video]. Instagram.
https://www.instagram.com/s/aGlnaGxpZ2h0OjE3ODYxMTM5NTY2NDU4MzEz?story_media_id=2510195492294644050&utm_medium=copy_link
https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=5136414276400228&id=184607751580930

21 Haziran 2015'te

şirketin usulsüz şekilde

Cerattepe'ye çıkmasını

engellemek için ilk nöbet tutuldu.

Bu, 245 günlük kesintisiz nöbetin

başlangıcı oldu.

10 Temmuz 2015'te

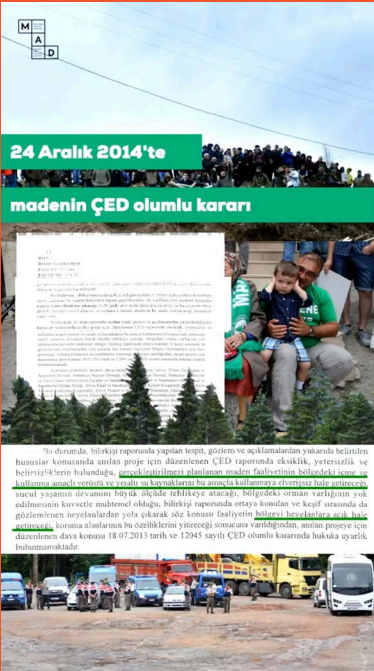
ÇED olumlu kararının iptali için

759 kişi ve kurumun katılımıyla,

Türkiye'nin en geniş katılımı

yurttaş davalarından biri

açıldı.

24 Aralık 2014'te

madenin ÇED olumlu kararı

ÇED RAPORU
18.07.2014 tarih ve 12945 sayılı ÇED olumlu kararında hukuka aykırılik belirlenmiştir.

Bu durumda, bilhazır raporunda yapılan tespit, gözetim ve açıklanmaların yanında belirlenen hususlar konusunda anılan proje için düzenlenen ÇED raporunda küçük, yetersizlik ve **hata**ların bulunmuştu. **ÇED raporundaki açıklama** maden faaliyetinin belirlenmiş alan ve **kuşullama** amaçlı olarak ve **verdiği** bu kayıtların bu amaçla kullanılmasına ilişkin olarak **çevresel** sonuçları **susuz** yaşamın devamını büyük ölçüde tehlikeye atacağı, bölgedeki orman varlığının yok edilmesinin kuşvetle mahremet olacağı, bilhazır raporunda ortaya konulan ve keşif sırasında da gözlemlenen **yerleşik** yerleşim alanları ve **çıkacak** söz konusu faaliyetlerin bölgedeki yerleşimlere **yüksek** **etki** olacağı, **koruma** alanlarının bu özelliklerini yitireceği sonucuna varıldığından, anılan projeye için düzenlenen dava konusu 18.07.2014 tarih ve 12945 sayılı ÇED olumlu kararında hukuka aykırılik belirlenmiştir.

Artvin'in
üstü
altından
daha değerli.

DereTepe.org

Mekanda Adalet Derneği'nin havza çalışmalarına yer verdiğimiz dijital platform DereTepe.org yayınlandı.

Kalkınma projelerinin çevresel ve toplumsal etkilerini araştırmak

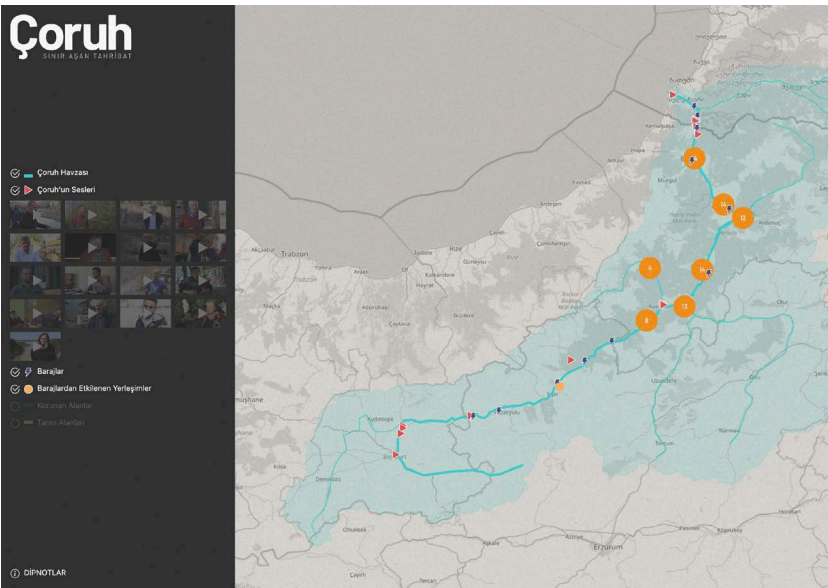
için tematik odaklar belirleyerek yaptığımız çalışmalarda, ekipçe bir havzayı başından sonuna kat ediyoruz. Bu site, saha deneyiminin sunduğu zengin hikâyeleri aktarmaya çalıştığımız bir platform. DereTepe.org'da uzmanlar, yerel çevre

hareketleri ve bölge sakinleriyle görüşerek derlediğimiz hikâyeler, söyleşi, foto-öykü ve videoların yanı sıra çevre ihtilaflarını görselleştirdiğimiz haritalar yer alıyor. İnteraktif haritalarda nehir güzergâhı boyunca belgelediğimiz projelere, görüştüğümüz kişilerin

videolarına, projelerden etkilenen alanlara yer veriyoruz.

Deretepe.org'un uzun soluklu saha çalışmalarına, çokdisiplinli bir yaklaşıma, yerel çevre örgütleri ile dayanışma prensibine dayanan dijital bir arşiv olmasını umuyoruz.

DereTepe Hikâyeler:

Suyun İzinde Çevre

Adaletini Aramak

DereTepe.org'un tanıtımını, havza çalışmalarını birlikte yürüttüğümüz paydaşlarımızın katılımıyla 19 Aralık günü Postane'de hibrit olarak kapalı bir etkinlikte gerçekleştirdik.

Havza çalışmalarının nasıl doğduğunu, amacını, saha pratiğimizi, sitede yer verdiğimiz Melet ve Çoruh hikâyelerini, Sinan Erensü moderatörlüğünde MAD Çevre Adaleti Programı'ndan Cemre Kara ve Duygu Dağ ile Ordu'dan Gül Ersan ve Yeşil Artvin Derneği'nden Nur Neşe Karahan

anlattılar.

Yerel çevre mücadele aktörlerinin yanı sıra üretici kooperatiflerinin de davetli olduğu etkinliğin ikinci yarısı sahada tanıştığımız üreticilerin ürünlerinden hazırlanmış bir yemekle devam etti.

Etkinliğe Yeşil Artvin Derneği, Ordu Çevre Derneği, Kılıçkaya Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi, İstanbul Kılıçkaya Derneği, Trakyam Üreten Kadın Kooperatifi, Yer Çizenler Herkes İçin Haritacılık Derneği, Yeşil Düşünce Derneği gibi sivil toplum aktörleri ve sahada görüşlerine başvurduğumuz uzmanların yanı sıra akademisyenler, araştırmacılar, yerel yönetimden temsilciler, gazeteciler ve dernek ekibi katıldı.

Fotoğraf: Emirkan Cörot.

Fotoğraflar: Emirkan Cörüt
Etkinlikten görümler. 2021.

TÜRKİYE'DE ŞİRKETLERİN İNSAN HAKLARI SORUMLULUĞU ARAŞTIRMASI⁵

"Türkiye'de Şirketlerin İnsan Hakları Sorumluluğu" araştırması Nisan 2021'de başladı.

Araştırmanın başlangıcında, odaklanılacak beş yatırım ve mega altyapı projesi sivil toplum temsilcileri ve yerel paydaşlarla yapılan toplantılar sonucunda belirlendi. Belirlenen projelere yönelik arşiv taraması gerçekleştirilirken, yerel paydaşlar ve sivil toplum temsilcileriyle ilişkiler devam ettirildi. Araştırmanın ikinci aşamasında bu projelerde yatırımcı olan ve projelere finansman sağlayan şirket ve bankalarla iletişime geçildi.

Geri dönülmez çevresel etkileri olan, işçi haklarını ağır şekilde ihlal eden, demokratik katılımı içermeyen mega altyapı projelerini disiplinlerötesi bir yaklaşımla ele alan Mekanda Adalet

Derneği bu araştırmasında şirketlerin doğrudan veya dolaylı olarak neden oldukları insan hakları ihlalleri üzerinden sorumluluklarına odaklanıyor.

Türkiye'de Şirketlerin İnsan Hakları Sorumluluğuna Bakış: 3. Havalimanı, Galataport İstanbul, Hunutlu Termik Santrali, Kirazlı Altın Madeni, Yusufeli Barajı raporu, Türkiye'deki beş yatırım ve mega altyapı projesinden hareketle, bu projelerin yapımında yatırımcı veya finansör olarak rol alan şirket ve bankaların insan hakları yaklaşımını inceliyor. Şirketlerin insan hakları sorumluluğuna odaklanan bu araştırma, BM İş Dünyası ve İnsan Hakları Rehber İlkeleri perspektifini temel alıyor.

Ayrıca araştırmanın tematik odağını merkeze alan iki MADakademi buluşması gerçekleştirildi.

⁵ Mekanda Adalet Derneği. (2021). Türkiye'de Şirketlerin İnsan Hakları Sorumluluğuna Bakış: 3. Havalimanı, Galataport İstanbul, Hunutlu Termik Santrali, Kirazlı Altın Madeni, Yusufeli Barajı. https://mekandaadalet.org/wp-content/uploads/2022/04/MAD_Sirketlerin_Sorumluluguna_Bakis_rapor-1.pdf

TÜRKİYE'DE ŞİRKETLERİN
İNSAN HAKLARI
SORUMLULUĞUNA BAKIŞ:

**3. HAVALİMANI
GALATAPORT İSTANBUL
HUNUTLU TERMİK SANTRALİ
KİRAZLI ALTIN MADENİ
YUSUFELİ BARAJI**

AN OVERVIEW OF THE
CORPORATE HUMAN RIGHTS
RESPONSIBILITY IN TURKEY:

**Istanbul 3rd Airport
Galataport Istanbul
Hunutlu Thermal Power Plant
Kirazlı Gold Mine
Yusufeli Dam**

Buluşma 1 - İş

Dünyasında İnsan Hakları

Yöneliminin Dinamikleri

Seri olarak planladığımız "İş Dünyasında İnsan Hakları" webinarlarında iş dünyası-insan hakları ilişkilerini şirketlerin insan haklarına saygı sorumluluğu çerçevesinde düşünüp tartışıyoruz.

30 Haziran 2021 tarihinde gerçekleştirilen bu ilk etkinlikte İş dünyası ve insan hakları yaklaşımının gelişimi ile şirketlerin sorumluluklarını düzenleyen temel metin BM İş Dünyası ve İnsan Hakları Rehber İlkeleri'ni konuştuk. Turgut Tarhanlı'nın konuşmacı olarak katıldığı bu etkinliğin moderasyonunu Büşra Üner ve Özlem Zıngıl yaptılar.

Etkinlikten görünüm.

Buluşma 2 - İnsan

Hakları, Şirket

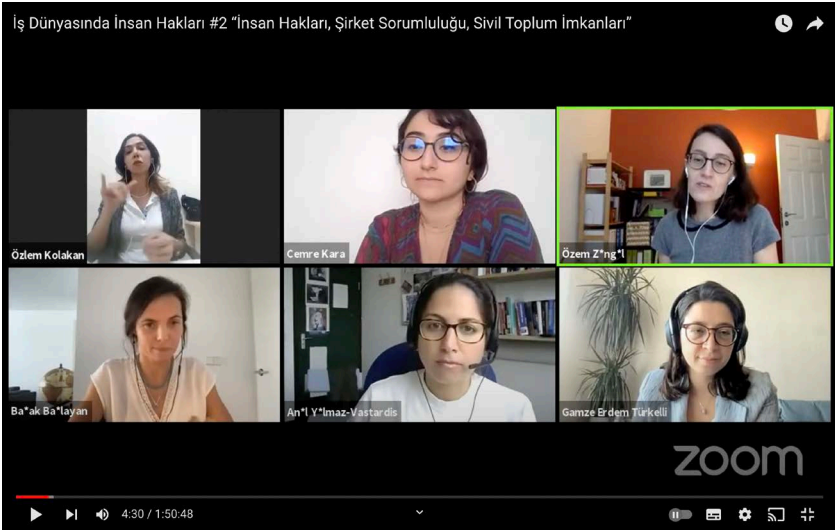
Sorumluluğu, Sivil Toplum

İmkânları

Serinin ikinci buluşması 13 Ekim 2021 tarihinde online olarak gerçekleştirildi. Bu buluşmanın konuşmacıları Anıl Yılmaz

Vastardis, Başak Bağlayan ve Gamze Erdem Türkelli'ydi. Buluşmanın moderasyonunu MAD ekibinden Cemre Kara ve Özlem Zıngıl üstlendiler. Etkinlik, BM İş Dünyası ve İnsan Haklarına Dair Rehber İlkeler'de belirtilen sorumlulukların şirketler tarafından yerine getirilmesinin takibinde sivil toplumun yapabileceklerini ve yarattığı değişime odaklandı.

Etkinlikten görünüm.

Şirketler mi, İnsan

Hakları mı: Moda

Sektöründe Güç Kimde?

Webinar serisinin üçüncüsü 22 Kasım 2021 tarihinde gerçekleştirildi. Tekstil sektöründen hareketle şirketlerin ticari kararlarının insan haklarını nasıl etkilediği ile toplum ve

bireylerin mevcut düzenin değişmesine nasıl bir katkısı olabileceğini tartıştığımız üçüncü etkinlik 22 Kasım Pazartesi saat 18.30 – 19.30 arasında Postane'de gerçekleşti. Etkinlik, eşzamanlı olarak çevrimiçi izlendi. Moderasyonunu Sena Nur Gölcük ve Özlem Zıngıl'ın yaptığı etkinliğin konuşmacıları Bego Demir ve Gizem Yücelen'di.

Etkinlikten görünüm.

ÇEVRE VE İKLİM ADALETİ ÇERÇEVESİNDE YERİNDEN EDİLME ARAŞTIRMASI

"Çevre ve İklim Adaleti Çerçevesinde Yerinden Edilme" araştırmasının hazırlık süreci başladı. Bu araştırma; çevre sorunlarıyla yer değiştirmenin ne kadar iç içe geçtiğini, birbirini beslediğini, çevre sorunlarının göç/yerinden edilme/yer değiştirmeyi nasıl şekillendirdiğini tartışmayı, Türkiye'de çevresel etkenlerle ortaya çıkan yerinden

edilmelerin nasıl ele alınabileceğine dair kullanışlı kavram ve temalar önermeyi hedefliyor. Raporun yerel aktörler, merkezi ve yerel yönetimler için yol gösterici olması; akademisyenler, öğrenciler, gazeteciler, sivil toplum ve yasa yapıcılar için referans olması amaçlanıyor.

Fotoğraf: Ekin Çekiç.

MADAKADEMİ

MADakademi ile gitgide daralan nitelikli eğitim ve araştırmaları destekleyecek kalıcı bir mecra yaratmayı amaçlıyoruz. Bu amaçla, mekân çalışmaları ve toplumsal adalet alanlarında eğitim faaliyetleri yürütüyor, MADakademi buluşmaları başlığı altında seminer ve atölyeler düzenliyor; destek, mentorluk ve kütüphane çalışmaları kapsamında genç araştırmacılara destek olmaya çalışıyoruz.

MADDENİN HASTANENİN

06 ŞUBAT 2021
18.00-19.30

MODERATÖR:
EMRE ÖZFETİŞ
MERVE ŞEN

KATILIMCILAR:
DENİZ TORTUM
FAĞİH ARTVINLİ
GÜLŞAH MURSALOĞLU

HALLERİ: RİTMİ

MADakademi buluşmaları

www.ciltmodelleri.org.tr

MADAKADEMİ BULUŞMALARI

Mekanda Adalet Derneği'nin hem bağımsız olarak hem de yürüttüğü projeler kapsamında gerçekleştirdiği etkinlikler MADakademi buluşmaları başlığı altında toplanıyor.

1- Salgın Sonrası İçin Ekolojik Manifestolar (30 Ocak 2021)⁶

MADakademi buluşmalarının ilk etkinliğinde salgın sonrası geleceğe ışık tutmayı hedefleyen ekolojik manifestoları ve eşlik eden illüstrasyonları bir araya getiren *Salgın Sonrası İçin Ekolojik Manifestolar*'ın yazım, görselleştirme ve tasarım süreci masaya yatırıldı.

2- Maddenin Halleri (6 Şubat 2021)⁷

Yönetmen Deniz Tortum'un belgeseli *Maddenin Halleri*'ni konuştuk. Moderatörlüğünü emre özfetiş ve Merve Şen'in yaptığı etkinlik, belgeselin yönetmeni Deniz Tortum, tıp tarihçisi Fatih Artvinli ve sanatçı Gülşah

Mursaloğlu'nun konuşmalarına yer verdi. Yaşam alanı olarak hastane mekânları, hastanedeki gündelik hayatı, kurum hafızası ve maddenin hastanede mekânsallaşan hâl ve dinamikleri tartışıldı.

3 - Mekanda Adalet ve Toplumsal Cinsiyet (13 Mart 2021)

Etkinlik toplumsal cinsiyet ve mekân çalışmaları kesişiminde Türkçe literatürü zenginleştirmeyi hedefleyen "Mekânda Adalet ve Toplumsal Cinsiyet" sayısının lansman etkinliği olarak yapıldı. Yayının konuk editörleri Zeynep Gülru Göker ve Cenk Özbay ile, yayına içerik katkısı veren yazarlar webinara katıldı.

4 - sahibinden.com'da Yaşanabilir Konut Aramak (11 Mayıs 2021)⁸

Etkinlikte MADakademi ve KPP ortaklığında yürütülen "sahibinden.com'da Yaşamaya Elverişli Konut Aramak" başlıklı araştırmanın çıktıları paylaşıldı.

⁶ Mekanda Adalet Derneği. (30 Ocak 2021). Salgın Sonrası Ekolojik Manifestolar. [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=wO5txvmawak>

⁷ Mekanda Adalet Derneği. (6 Şubat 2021). Maddenin Halleri: Hastanenin Ritmi. [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=1z2TzcmsvvU>

5 - Filistin Mahallesi (10 Haziran 2021)

Yönetmen Özgür Cihan Uçar ve Yasin Serindere'nin Başakşehir Güvercintepe Mahallesi'nde yaşanan yıkımlara odaklanan belgeseli Filistin Mahallesi'ni konuştuk.

Moderatörlüğünü Deniz Öztürk'ün yaptığı etkinlikte, belgeselin yönetmenleri Özgür Cihan Uçar ve Yasin Serindere, MAD'dan Bahar Bayhan ve Volkan Işıl yer aldı. Etkinlikte, mahallelinin hak arayışı, benzer adalet arayışındaki İstanbul mahallelerinin konut hakkı mücadelesi ve belgeselin çekim süreci masaya yatırıldı.

6 - İş Dünyasında İnsan Hakları Yöneliminin Dinamikleri

(30 Haziran 2021)⁹

Seri olarak planlanan İş Dünyasında İnsan Hakları webinarlarının ilkinin konuşmacısı Turgut Tarhanlı'ydı.

7 - İstanbul'da Kentsel Dönüşüm ve İyilik Hâli (23 Ekim 2021)¹⁰

MADakademi buluşmalarının yeni dönemdeki ilk etkinliğinde Mekanda Adalet Derneği'nin halk sağlığı uzmanlarının danışmanlığında hazırladığı *İstanbul'da Kentsel Dönüşüm ve İyilik Hâli* başlıklı raporu tanıtıldı.

Etkinlik posterleri.

⁸ Mekanda Adalet Derneği. (11 Mayıs 2021). sahibinden.com'da Yaşanabilir Konut Aramak. [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=vs71xGbfuYE>

⁹ Mekanda Adalet Derneği. (30 Haziran 2021). İş Dünyasında İnsan Hakları Yöneliminin Dinamikleri. [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=w2npfLNwubw&t=6672s>

¹⁰ Mekanda Adalet Derneği. (23 Ekim 2021). İstanbul'da Kentsel Dönüşüm ve İyilik Hâli. [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=2E6w-a4L5o0>

¹¹ Mekanda Adalet Derneği. (22 Kasım 2021). Şirketler mi İnsan Hakları mı: Moda Sektöründe Güç Kimde? [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=X6povQzbJ0Q>

8 - Şirketler mi, İnsan Hakları mı: Moda Sektöründe Güç Kimde? (22 Kasım 2021)¹¹

Etkinlik, tekstil sektöründen hareketle şirketlerin ticari kararlarının insan haklarını nasıl etkilediği ile toplum ve bireylerin mevcut düzenin değişmesine nasıl bir katkısı olabileceğini tartıştı. Konuşmacılar Bego Demir ve Gizem Yücelen'di.

9 - Kuşbakışı, El Yazısı Kent (4 Aralık 2021)¹²

Etkinlik, Mekanda Adalet Derneği'nin iki farklı yayınının tanıtım etkinliğine ev sahipliği yaptı. Gazeteci, yazar Pınar Öğünç'ün her ikisinin de editörlüğünü üstlendiği *beyond. istanbul* "Mekânda Adalet ve Edebiyat" sayısı ile *Olmayan Kent Kartpostalları* adlı öykü kitabı okuyucuyla buluştu.

10 - MADaraştırma 2021: Sosyal Bilimler Afeti Nasıl Çalışıyor? (18 Aralık 2021)¹³

18 Aralık günü MADaraştırma bursiyerlerinin katılımıyla gerçekleştirilen etkinlikte "afet" temasına odaklanan üretimler sunuldu. Eilf Feyza Uğur, Ebru

Kayaalp Jurich, Mehmet Kentel, Cemina Kar ve Oğuzhan sunum yaptı. Oturumlarda Gözde Orhan ve Eray Çaylı kolaylaştırıcı görevini üstlendi.

11- Deretepe Hikâyeler: Suyun İzinde Çevre Adaletini Aramak (19 Aralık 2021)¹⁴

Havza çalışmalarının nasıl doğduğunu, DereTepe.org'un kapsamını Sinan Erensü moderatörlüğünde MAD Çevre Adaleti Programı'ndan Cemre Kara ve Duygu Dağ ile Ordu'dan Gül Ersan ve Yeşil Artvin Derneği'nden Nur Neşe Karahan anlattı.

12 - Yeni Yürüme Pratikleri (25 ve 26 Aralık 2021)¹⁵

Mekanda Adalet Derneği'nin yürüttüğü Yeni Yürüme Pratikleri projesinin kapanış etkinliğinde iki gün boyunca yürüme pratiğini araştırma ve savunuculuk pratiklerinde kullanan ya da yürüme odaklı üretimleri olan araştırmacı, topluluk ve dernekleri davet etik, "yeni yürüme pratikleri"nin imkân ve sınırlarını tartıştık.

¹²—Mekanda Adalet Derneği. (4 Aralık 2021). Kuşbakışı, El Yazısı Kent. [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=SHRFtr32Vu0>

¹³—Mekanda Adalet Der neği. (18 Aralık 2021). MADaraştırma 2021: Sosyal Bilimler Afeti Nasıl Çalışıyor? 1. Oturum. [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=UVnqlh6EEdc> Mekanda Adalet Derneği. (18 Aralık 2021). MADaraştırma 2021: Sosyal Bilimler Afeti Nasıl Çalışıyor? 2. Oturum. [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=8Q18IUg3PdQ>

¹⁴—Mekanda Adalet Derneği. (19 Aralık 2021). Deretepe Hikâyeler: Suyun İzinde Çevre Adaletini Aramak. [Video]. YouTube. https://www.youtube.com/watch?v=utmm_sVzco&t=929s

¹⁵—Mekanda Adalet Derneği. (25-26 Aralık 2021). Yeni Yürüme Pratikleri 1. Oturum. [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=cMn58ou4f54> Mekanda Adalet Derneği. (25-26 Aralık 2021). Yeni Yürüme Pratikleri 2. Oturum. [Video]. YouTube. https://www.youtube.com/watch?v=d3AHCA_rfEE

MADARAŞTIRMA

Mekanda Adalet Derneği (MAD), bu yıl MADaraştırma destek programının dördüncüsünü gerçekleştirdi.

MADaraştırma destek programıyla, geleneksel kurumlar ve programlarca göz ardı edilen araştırmalara ve araştırmacılar destek verilmesi, mekân ve toplumsal adalet

çalışmalarının gelişimine katkı sunulması, ülkenin daralan akademik ve entelektüel iklimine yeni bir soluk getirilmesi amaçlanıyor. MADaraştırma destek programına bugüne kadar 200'ün üzerinde nitelikli başvuru yapıldı; bu başvurular arasından 23 araştırma maddi, fikri ve teknik destek verildi.

Etkinlikten görünüm.

#MADaraştırma BAŐVURULARI

2021 AÇILDI

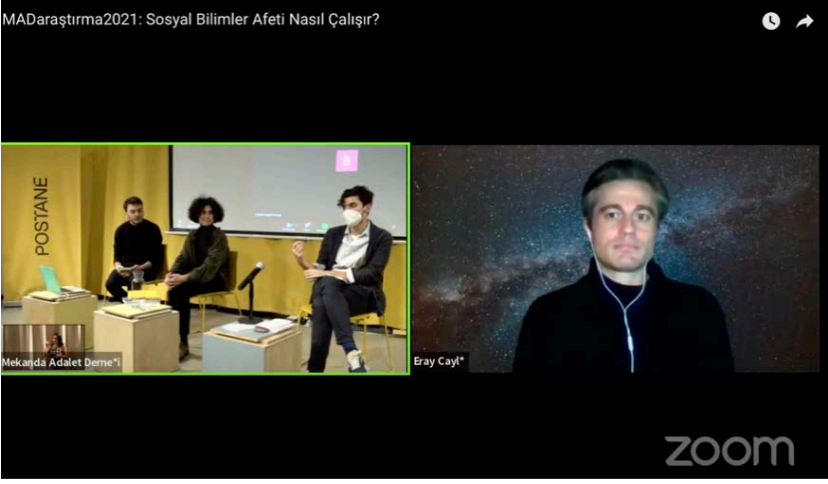
- SON BAŞVURU TARİHİ
24 MAYIS 2021
- PROGRAM DAHİLİNDE MEKANDA ADALET KAVRAMI VE AFET TEMASIYLA KESİŐEN ARAŞTIRMALAR DESTEKLENECEKTİR.

FOTOĞRAF: EKİN ÇEKİÇ

MADaraştırma

MADaraştırma 2021

Çalışma Sunumları:

Sosyal Bilimler Afeti

Nasıl Çalışıyor?

Mekânda adalet kavramını bir araştırma gündemi ya da politik-etik bir eksen olarak birlikte düşünmemize katkı sağlayacak araştırmalara verdiğimiz MADaraştırma desteğiyle ortaya çıkan dört çalışma 18 Aralık'ta sunuldu.

MADaraştırma destek programının 2021 döneminde

tek bir temaya odaklandık. Bu yıl MADaraştırma çerçevesinde, geniş bir şekilde tanımladığımız mekânsal adalet araştırma gündemiyle kesişmesi kaydıyla, "afet" temasına odaklanan üretimlere destek sağlandı. Afetin içinde afetleri beklerken, farklı disiplinlerin bir araya geldiği çalışmalarla afetlerin yarattığı belirsizliği anlamayı ve muhtemel gelecek tahayyüllerini ortaya koymayı umut ediyoruz. 18 Aralık'ta MADaraştırma desteğinin 2021 yılı bursiyerlerinin çalışmalarını dinledik ve makalelerine katkı sağladık.

MADJOURNAL

MAD'ın mekânda adalet kavramını bir araştırma gündemi olarak ele alan araştırmacı ve pratisyenlere verdiği MADaraştırma desteğine hak kazanan çalışmaların yer aldığı *MADjournal*'ın ikinci sayısı yayımlandı.

MADaraştırma Desteği Programı, mekân ve adalet kavramlarını bir araştırma gündemi ya da politik-etik

bir eksen olarak birlikte düşünmemize katkı sağlayacak konuları çalışan ve ana akım mecra ve kurumlarda yer bulmakta zorlanan araştırmacıların desteklenmesine yönelik oluşturuldu.

MADjournal'ın ikinci sayısında, açık çağırısı Haziran 2019'da yapılan ve başvurular arasından akademik bir heyet tarafından seçilen on farklı çalışma yer alıyor.

MADjournal 2021.

MADKÜTÜPHANE

Toplumsal ve çevresel adalet ekseninde mekân çalışmalarıyla ilgilenen araştırmacıların Türkçe ve yabancı dilde üretilmiş kaynaklara erişebileceği bir kütüphane olan MADkütüphane, çeşitli başlıklar altında tasniflendi, kataloglandı ve Postane'de herkesin erişimine açıldı.

Fotoğraf: Emirhan Cörüt
Kütüphaneden görünüm.

MAD, Mef Üniversitesi AAP araştırma ortaklığı

MAD, Mef Üniversitesi AAP (Alternative Architectural Practices) Yüksek Lisans Programı'yla 2021-22 akademik yılında araştırma partneri olarak işbirliği yapıyor. Bu dönem atık temasına odaklanan yüksek lisans programı öğrencilerini derneğimizin de paydaşı olduğu Postane'de ağırladık ve bir vaka

olarak Postane'nin "atıklarını" konuştuk.

Çamlıbel Kentsel Tasarım Yarışması

Mersin'de düzenlenen Çamlıbel Kentsel Tasarım Yarışması'na Mersin'deki kardeş kurumumuz Kültürhane ve mimarlık ofisi SO? ile işbirliği yaparak katıldık ve eşdeğer mansiyon ödülü aldık.

Sekme dergisi ile Unkapanı yürüyüşü.

MEKANDA ADALET DERNEĞİ

Görünenin Ötesinde

Yürüyerek tarihle, mekanla, farklı toplumsal gruplarla ilişkiler kurduğumuz, bilgiye aracsız erişim imkanı yarattığımız MADyürüyüşler'de rotamızı Unkapanı'na çevirdik. Unkapanı yürüyüşümüzde İstanbul'un sürekli değişen eksen ve sınırları içinde yeni bakış açıları yaratmaya; şehrin çok yüzü kişiliğini anlamaya ve görünenin ötesindeki ortaya koymaya çalışıyoruz. Haliç Metro Köprüsü'nden başlayarak Atatürk Bulvarı boyunca ilerliyor, İMC ve İstanbul Belediye Binası'na uğradıktan sonra yönümüzü Şehzade Cami'sine çevirerek Süleymaniye eteklerinde yürüyüşümüzü sonlandırıyoruz. Rotamız boyunca mega projelerin tarihsel bağlarını, Tarihi Yarımada'nın mimari hafızasını ve mozaik sanatını,

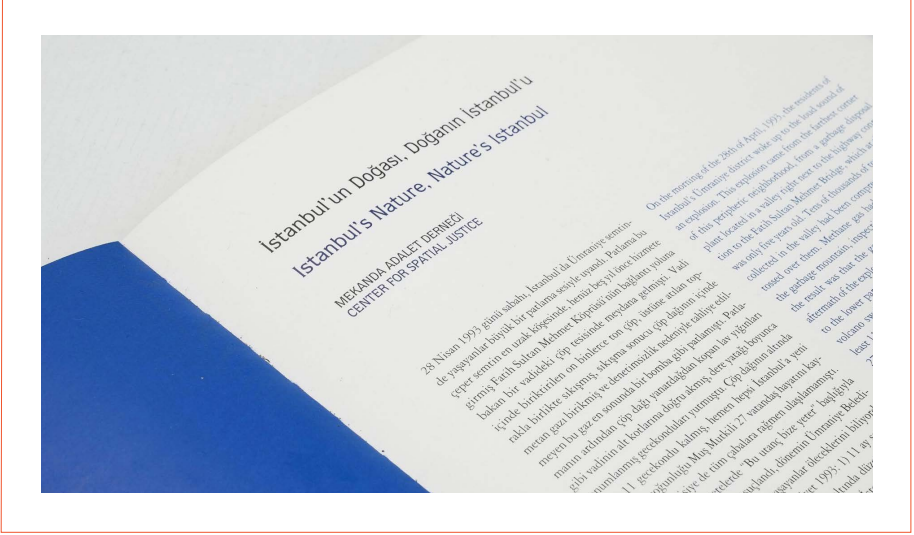
Sekme dergisi ile birlikte Unkapanı yürüyüşü¹⁶

Her sayıda değişen editör ve temalar etrafında, kültürden sanata, tasarımdan gündelik yaşama birçok farklı alanda içerik yayımlayan bağımsız, çevrimiçi bir dergi olan *Sekme*'nin daveti üzerine rotamızı Unkapanı'na çevirdik. Unkapanı yürüyüşümüzde İstanbul'un sürekli değişen eksen ve sınırları içinde yeni bakış açıları yaratmaya, şehrin çok yüzlü kişiliğini anlamaya ve görünenin ötesindeki ortaya koymaya çalıştık.

Burası Sergisi Kapsamında Katalog Yazısı ve Çeşmeler Yürüyüşü

MAD, Yapı Kredi Kültür Sanat'ın *Burası* sergisinin kataloğuna bir makale göndermek üzere davet edildi. Çevre Adaleti Programı İstanbul'daki çevresel adaletsizlikler üzerine yazdığı yazıyla kataloğa katkıda bulundu.¹⁷

İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık işbirliğiyle hazırlanan *Burası* sergisi kapsamında Mekanda Adalet Derneği işbirliği ile, su politikaları uzmanı Akgün İlhan'ın rehberliğinde Cihangir-Galata hattındaki çeşmeleri kapsayan bir yürüyüş düzenlendi.

¹⁶ Mekanda Adalet Derneği. (Temmuz-Ağustos 2021). Görünenin ötesinde. <https://www.sekme.fugamundi.org/sayi3imc?goto=Mekanda+Adalet+Derneği> (Erişim tarihi: 24 Ekim 2022)

¹⁷ Mekanda Adalet Derneği. (2021). *Burası*. (Der. Fisun Yalçınkaya) İstanbul'un doğası doğanın İstanbul'u. (s. 109-115) içinde. [Sergi kataloğu]. Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık A.Ş. <https://art.ykykultur.com.tr/exhibitions/this-place> <https://images.ykykultur.com.tr/upload/document/593ccc2a-b595-4887-8709-7396e3d29606.pdf>

MADYÜRÜYÜŞ

Kuruluşumuzdan bu yana "yürüme"yi" kenti anlamak ve araştırmak için bir yöntem olarak kullanıyor ve bu eksenle atölye çalışmaları, araştırmalar ve etkinlikler gerçekleştiriyoruz. 2020 ve 2021 yılları boyunca İstanbul sınırlarında çeşitli coğrafi, kentsel ve sosyal koşulları deneyimleyip belgelediğimiz sekiz tematik yürüyüş düzenledik. Her rotanın politik ekolojisini aktaran durakları akademisyenlerle beraber oluşturduk. Bu rotalarda uzmanların yanı sıra fotoğrafçılar, videografılar ve sanatçılar yürüyüşümüze katkıda bulundular. Yürüyüşlerin sonunda her rotanın harita ve rota boyunca çekilen fotoğraflardan oluşan posterleri üretildi.

– **Salacak - Flanörlükle Farkındalık Arasında Bir Yürüyüş**
Sinan Logie ve Simge Çil

– **Tarihi Yarımada - Tarihi Yarımada'da Modern Mimarlık**
Zafer Akay

– **Habibler - İstanbul'un wildwest'inden Habibler Etrafında Bir Kesit**

Jean-François Pérouse

– **Beykoz - Beykoz'un Endüstriyel Mirası ve Sosyal Tarihine Kısa Bakış**

Hakan Koçak

– **Başakşehir - Hegemonya Kentleşirken Hayaller ve Gerçekler**
Emrah Altınok

– **Kadıköy - Cins Adımlar: Toplumsal Cinsiyet ve Hafıza Yürüyüşleri**

SUGender Cins Adımlar

– **Kağıthane - Kâğıthane'de Kimlik Arayışları: Kent Peyzajı ve Kent Hayal(ler)inde Gezinti**

Bahar Deniz Çalış Kural

– **Beyoğlu - Dönüşen Beyoğlu'nda Kültürün İzini Sürmek**

Yaşar Adnan Adanalı

Fotoğraf: Emirkan Cörüt.
Dönüşen Beyoğlu'nda Kültürün İzini Sürmek yürüyüşünden.

Yeni Yürüme Pratikleri

Kapanış Etkinliği

Geçtiğimiz iki yıl İstanbul sınırlarında çeşitli coğrafi, kentsel ve sosyal koşulları deneyimleyip belgelediğimiz sekiz tematik yürüyüş düzenledik. Her rotanın politik ekolojisini aktaran durakları akademisyenlerle beraber oluşturduk. Bu rotalarda

uzmanların yanı sıra fotoğrafçılar, videograflar ve sanatçılar yürüyüşümüze katkıda bulundular. Projenin 25-26 Aralık tarihlerinde gerçekleşen kapanış etkinliğinde, yürüme pratiğini araştırmalarında ve savunuculuk pratiklerinde kullanan ya da yürüme odaklı üretimleri olan araştırmacı, topluluk ve dernekleri davet etik, "yeni yürüme pratikleri"nin imkân ve sınırlarını tartıştık.

YAYINLAR, PODCASTLER, VİDEOHABERLER

Derneğin podcast kanalı MADpodcast mekânda adaletin farklı gündemlerini masaya yatırıyor. 2020 yılında pandeminin sosyal boyutunu bireysel tanıklıklar ve gündelik mekânlar üzerinden görünür kılmaya çalışan kanalın ilk serisi *Salgın ve Sonrası* yayınlanmıştı. 2021 yılında ise sahanın sesini aktaran ve kentsel ve çevre adaleti gündemini tanıklıklardan dinleyen *Ajans* ile uzman görüşlerine yer veren *Serbest Dalış* serisi dinleyenlerle buluştu.

PODCASTLER

Ajans

1- İkizdere Direnişi

Sahanın sesini anında kaydetmeyi ve dinleyiciye ulaştırmayı amaçlayan Ajans serisinin ilk bölümünde İkizdere'de taş ocağına karşı direnişi, olay yerinde bulunan gazeteci Eren Dağıstanlı'yla görüştük.¹⁸

2- Kentsel Dönüşümün

Adaletsizliğine Karşı Durmak:

MADpodcast'in Ajans programı kapsamında Güngören'deki Tozkoparan Mahallesi'nden mahalleli Serap Halis ile bir podcast hazırlandı.¹⁹

3- Validebağ Korusu'nu Korumak

Ajans serisinin üçüncü programında Validebağ Korusu Gönüllüleri Dernek Başkanı Arif Belgin ile korudaki direnişi ve nöbetin dinamiklerini konuştuk.²⁰

4- Depremden Sonra

30 Ekim 2020'de yaşanan İzmir depremi sonrasında evlerini kaybeden halkın karşı karşıya kaldığı konut sorununun konu

edildiği Ajans serisinin dördüncü programında, devletin uzun vadeli kredilerle borçlanmaya mahkûm ettiği depremzedelerin bir araya gelerek kurduğu İzmir Depremzedeleri Dayanışma Derneği (İZEDA) Başkanı Haydar Özkan ile depremi izleyen süreci ve taleplerini konuştuk.²⁰

Serbest Dalış

1- "Normallerin" Dünyasında

Erişilebilirliği Konuşmak

MADpodcast'in bir diğer serisi olan ve uzman bilgisini mekânda adalet gündemiyle birleştiren Serbest Dalış'ın ilk bölümünde, Erişilebilir Her Şey ekibinden Eser Epözdemir ile kültür-sanat alanında engelli erişilebilirliği konuşuldu.²²

2- Derinleşen Konut Krizi

Serinin ikinci bölümü ise Emrah Altınok ve Yaşar Adnan Adanalı'yı konuk etti. Derinleşen konut sorunu Türkiye tarihinde konut sunum biçimleri ile ilişkili olarak tartışıldı ve çözüm önerileri hakkında konuşuldu.²³

¹⁸ Mekanda Adalet Derneği. (Mayıs 2021). Ajans #1 İkizdere Direnişi. [Podcast]. Spotify. <https://open.spotify.com/episode/6Vf3JWzOCaCWt7pPMXuLL2?si=352984e21ea84b84>

¹⁹ Mekanda Adalet Derneği. (Temmuz 2021). Ajans #2 Kentsel Dönüşümün Adaletsizliğine Karşı Durmak: Tozkoparan Mahallesi. [Podcast]. Spotify. <https://open.spotify.com/episode/74fUfOvCL5VQniSsRoWeOo?si=5a8316e62bfc41b5>

²⁰ Mekanda Adalet Derneği. (Ağustos 2021). Ajans #3 Validebağ Korusu'nu Korumak. [Podcast]. Spotify. <https://open.spotify.com/episode/3ucUu56ICGI301eiGsmkbm?si=5e9d973283bb406b>

²¹ Mekanda Adalet Derneği. (Ağustos 2021). Ajans #4 Depremden Sonra. [Podcast]. Spotify. <https://open.spotify.com/episode/4AaqJm6wJ4QEY8hMK8MSyt?si=8c3a09256efa436b>

²² Mekanda Adalet Derneği. (Kasım 2021). Serbest Dalış #1 - Normallerin Dünyasında Erişilebilirliği Konuşmak. [Podcast]. Spotify. <https://open.spotify.com/episode/1Kfo8xxQqTGBXH1bZ6lp9?si=38574a843854427b>

²³ Mekanda Adalet Derneği. (Aralık 2021). Serbest Dalış #2 - Derinleşen Konut Krizi. [Podcast]. Spotify. <https://open.spotify.com/episode/7u7THLyDGUIHbbSrrOlorV?si=b96f6174b8c84b2f>

Salgın Sonrası İçin Ekolojik Manifestolar

2020 yılından başlayarak açık erişimle tefrika olarak yayımlanmaya başlayan *Salgın Sonrası İçin Ekolojik Manifestolar*'ın basılı hâli Ocak 2021'de yayımlandı. Derleme, ekoloji perspektifinden Covid-19 salgınını takip eden dönemi tahayyül eden on iki manifestoyu bir araya getiriyor. Bengi Akbulut, Ethemcan Turhan, Gökçe Günel, Leila Harris,

Candan Türkkân, Hilâl Alkan ve Sezai Ozan Zeybek, Aslı Zengin, Michael Goldman, Yaşar Adnan Adanalı, Eda Beyazıt, Ulaş Bayraktar ve Evren Balta manifestolarıyla seçkide yer alıyor. Bu on iki manifesto Başak Arslan, Dilara Akbal, Uğur Altun, Özgür Can Taşçı, Meltem Şahin, Vardal Caniş ve Bilge Emir tarafından çizilen illüstrasyonlarla yorumlanıyor. *Salgın Sonrası Ekolojik Manifestolar*'daki yazılar aynı zamanda podcast bölümleri olarak da MADpodcast'te dinleyiciyle buluştu.

Salgın Sonrası İçin

Ekolojik Manifestolar

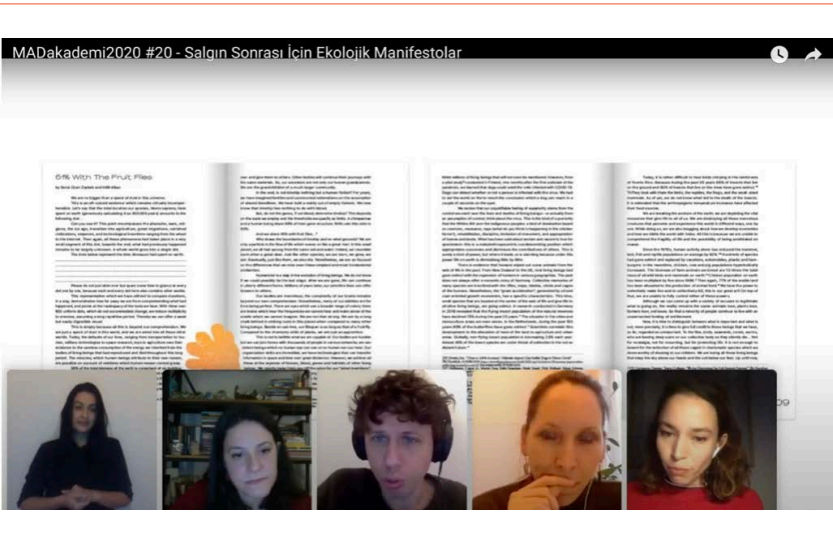
Lansman Etkinliği

MADakademi buluşmalarının 30 Ocak'ta gerçekleştirilen ilk etkinliği, salgın sonrası geleceğe ışık tutmayı hedefleyen ekolojik manifestoları ve bunlara eşlik eden illüstrasyonları bir araya getiren, 2020'de dernek tarafından yayımlanan *Salgın Sonrası İçin Ekolojik Manifestolar*'ın yazım,

görselleştirilme ve tasarım sürecini masaya yatırdı.

Mekanda Adalet Derneği'nin yeni yayını *Salgın Sonrası İçin Ekolojik Manifestolar*'ın tanıtımının yapıldığı etkinliğin moderasyonunu MAD'dan Ceren Yartan ve emre özfetiş yaptı. Hayvan/insan dışı varlıkların hakları manifestosunun yazarları Hilâl Alkan ve Sezai Ozan Zeybek, illüstratör Meltem Şahin ve kitabın tasarımını üstlenen Studio Pul'dan Amir Jamshidi konuşmacı olarak katıldı.

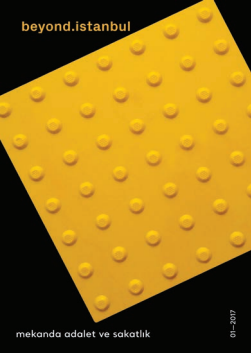
Etkinlikten görünüm.

beyond.istanbul

Her sayısında farklı bir mekânsal adalet konusuna odaklananan ve derneğin savunuculuk faaliyetlerinin bir parçası olan *beyond.istanbul*, mekânsal adalet dair politikalar geliştirilmesi için kamu kurumlarıyla diyalog imkânları yaratmayı amaçlıyor. Hem teorik bir çerçeve hem de bir

toplumsal talep olarak mekânda adalet kavramını derinleştirip çeşitlendiriyor. 2021 yılında yayının onuncu sayısı "Mekânda Adalet ve Toplumsal Cinsiyet" ile on birinci sayısı "Mekânda Adalet ve Edebiyat" yayımlandı. *beyond.istanbul* sayılarının ücretsiz PDF'leri dernek web sitesi ve beyond.istanbul adresinde yer alıyor.

Mekânda Adalet ve

Toplumsal Cinsiyet

Konuk editörlüğünü Zeynep Gülru Göker ve Cenk Özbay'ın yaptığı bu sayıda cinsiyet temelli eşitsiz ilişkilerin mekândaki tezahürleri odağa alındı. Bu sayıda ilk kez açık çağrı yoluyla yazılar toplandı ve konuk editörlerin değerlendirmesiyle Burak Taşdizen'in kaleme aldığı yazı seçilerek dergide yayımlandı.

Mekânda Adalet ve

Edebiyat

MAD'ın basılı ve süreli yayını *beyond.istanbul*'un "Mekânda Adalet ve Edebiyat" başlığını

taşıyan on birinci sayısı, Pınar Öğünç'ün konuk editörlüğünde hazırlandı.

Bu sayı edebiyatta mekânın ve mekânda adaletin farklı yansımalarına bakarak hayal gücüyle yakın ilişkisine mercek tutmaya çalışıyor. Bu anlamda Mekanda Adalet Derneği'nin mekânı ve kenti toplumsal ilişkilerin merkezine konumlandırılan pratiği içinde yeni ve bilinmeyen, ama bir o kadar da heyecan verici bir alan açıyor.

"Mekânda Adalet ve Edebiyat" sayısına paralel olarak, Pınar Öğünç'ün birçok değerli yazardan topladığı kısa öykülerden oluşan *Olmayan Kent Kartpostalları* başlıklı öykü kitabı ise yakın zamanda okuyucularla buluşacak.

"Mekânda Adalet ve Toplumsal Cinsiyet" ile
"Mekânda Adalet ve Edebiyat" sayıları.

Olmayan Kent

Kartpostalları

Mekanda Adalet Derneği'nin çıkardığı ilk edebiyat yayını niteliği taşıyan *Olmayan Kent Kartpostalları*, gazeteci ve yazar Pınar Ögünç tarafından hazırlandı.

On iki yazarın bugünden kent manzaralarını kaleme aldığı kitapta, İlker Aksoy, Cihan Aktaş, Sevinç Bayrak, Behçet Çelik, Jaklin Çelik, Süreyya Evren, Sibel Öz, Fatih Özgüven, Figen Şakacı, Engin Türkgeldi, Murat Uyrkulak, İrmak Zileli bu kitap için kaleme aldıkları öyküleriyle yer alıyorlar.

Olmayan Kent Kartpostalları öykü kitabı.

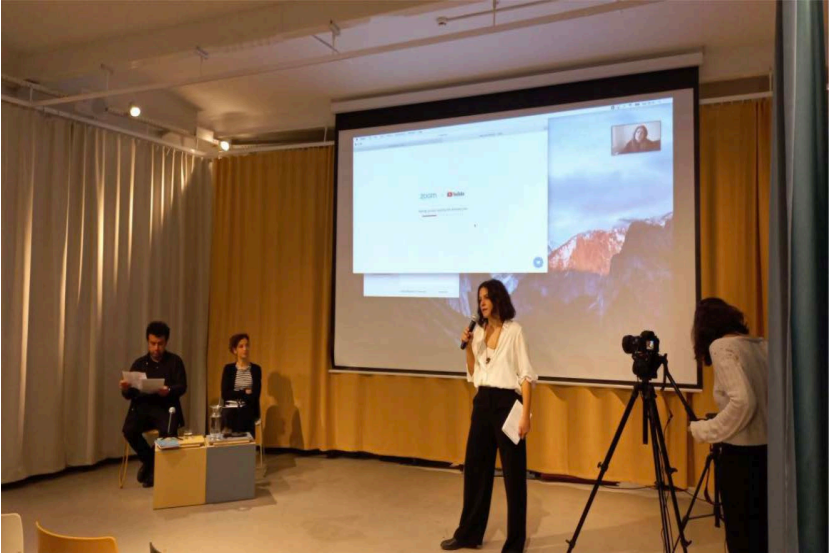
beyond.istanbul

**"Mekanda Adalet ve
Edebiyat" ile Kuşbakışı,
El Yazısı Kent Lansman
Etkinliği**

4 Aralık 2021'de Postane'de gerçekleştirilen etkinlikte, Mekanda Adalet Derneği'nin birbirine eşlik etmesi hedeflenen iki yayınının tanıtımı yapıldı.

Gazeteci, yazar Pınar Öğünç'ün her ikisinin de editörlüğünü üstlendiği *beyond.istanbul* "Mekânda Adalet ve Edebiyat" sayısı ile on iki yazarın bugünden kent manzaralarını kaleme aldığı *Olmayan Kent Kartpostalları* adlı öykü kitabı okuyucuyla buluştu. Katkıda bulunan yazarların da katılımıyla Postane'de Pınar Öğünç moderatörlüğünde gerçekleşen "Kuşbakışı, El Yazısı Kent" başlıklı etkinliğe Ahmet Ergenç ile Ayşe Çavdar konuşmacı olarak katıldılar.

Fotoğraf: Bahar Boyhan,
Etkinlikten görünüm.

border_less

ARTBOOK DAYS Stantı

Yayıncı olan, metin üzerine çalışan sanatçı ve inisiyatifler ile müze, galeri, kurum, ve enstitüleri bir araya getiren bir platform olma hedefini güden border_less ARTBOOK DAYS, 7-9 Mayıs tarihleri arasında üçüncü edisyonunu Bilsart'ta düzenledi. Mekanda Adalet Derneği olarak açtığımız stantta ürettiğimiz yayın, harita ve posterleri sergiledik.

Fotoğraf: Senamur Gölçük.
Stanttan görünüm.

MADVİDEOHABER

MAD, mekânda adalet gündemlerini video formatında haberleştiriyor. Sorunları ve çözüm önerilerini konunun muhataplarıyla ele alarak kamuoyu oluşturmayı hedefliyor. 2021 yılında video haber üretimleri *Galataport* videosu ve *Beyoğlu'nun Yüzleri* çekimleri ile devam etti.

Galataport²⁴

2000'lerin en tartışmalı mega projelerinden biri olan Galataport turizm kompleksinin kamu yararı ve kent hakkı bağlamındaki sorunlarını aktardığımız video YouTube'da yayınlandı.

Beyoğlu'nun Yüzleri Serisi²⁵

2018 yılında hazırladığımız, Beyoğlu'nda mekânsal hafızanın kaydını tutan "Beyoğlu Yıkılmadım Ayaktayım" haritasının üretimlerini 2020'de çeşitlendirdik. Düzenli olarak Instagram paylaşımları ile Beyoğlu hafızasının kaydını tutarken, on videodan oluşan *Beyoğlu'nun Yüzleri* serisi ile Beyoğlu'nun hafızasında öne çıkan kişilerle röportajlar yaparak hem Beyoğlu'na dair kişisel tarihlerini aktardık hem de özgün zanaat faaliyetlerini kayıt altına aldık. Video serimizi Instagram IG TV'de ve YouTube hesabımızda paylaştık.

²⁴—Mekanda Adalet Derneği (17 Kasım 2021). Galataport. [Video]. YouTube. https://www.youtube.com/watch?time_continue=2&v=IBx22Kq711w&feature=emb_title (1570 görüntülenme)

²⁵—Serinin videoları için bkz. Mekanda Adalet Derneği YouTube kanalı.

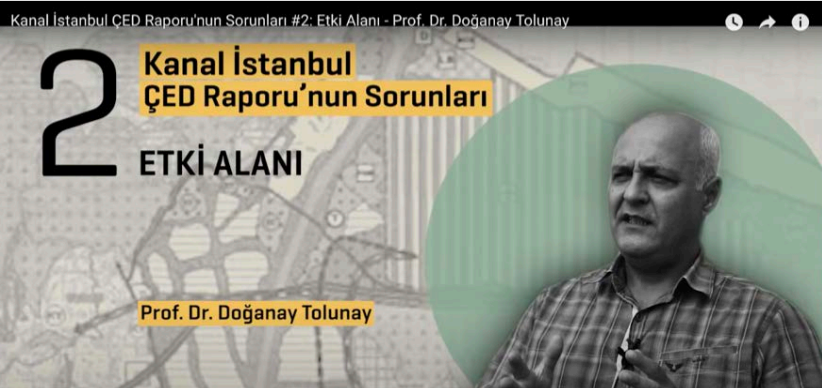
Bir Yıkımın İnşası²⁶

Mega proje Kanal İstanbul'un temel atma töreninin düzenlendiği gün yayınladığımız, Müze Gazhane'nin açılış sergilerinden *Kente Doğru* kapsamında da gösterilen video, projenin neden olacağı ekolojik ve toplumsal sorunları Küçükçekmece-Sazlıdere-Terkos havzalarında gerçekleştirdiğimiz sahanın çiktıkları ve uzman görüşleri

üstünden bütüncül şekilde ele alıyor.

Kanal İstanbul ÇED Raporu'nun Sorunları Serisi (6 video)²⁷

Kanal İstanbul ÇED Raporu'nda çeşitli alanlardaki eksiklik ve sorunları Prof. Dr. Doğanay Tolunay'a sorduğumuz bu kısa video serisi altı videodan oluştu ve 2021 yılında MAD'ın YouTube kanalından yayınlandı.

- ²⁶—Mekanda Adalet Derneği.(26 Haziran 2021). Bir Yıkımın İnşası. [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=m-qz8a5Sctc&t=1s> (1426 görüntülenme)
Mekanda Adalet Derneği. (26 Haziran 2021). Bir Yıkımın İnşası. [Video]. Instagram. <https://www.instagram.com/tv/CQIXWSNglT8/?igshid=YmMyMTA2M2Y=> (4134 görüntülenme)
- ²⁷—Mekanda Adalet Derneği. (5 Mart 2021) Kanal İstanbul ÇED Raporu'nun Sorunları #1 [Video]. YouTube. https://youtu.be/0HNI1e_6ero (787 görüntülenme). Serinin diğer videoları için bkz. Mekanda Adalet Derneği YouTube kanalı.

Validebağ Korusu'nu Korumak²⁸

İstanbul'un Üsküdar ilçesinde bulunan, Anadolu Yakası'nın son koru vafında ve 1. derece doğal ve tarihi sit alanı özelliğindeki Validebağ Korusu için hazırlanan imar planıyla koruya rehabilitasyon ve düzenleme adı altında millet bahçesi yapılması gündeme gelmişti. Haberin ardından çevre mahalle sakinleri ve Validebağ Gönüllüleri koruda nöbet eylemi başlatmışlardı. Validebağ Korusu'nun millet bahçesi yapılmasına karşı direnen Validebağ Gönüllüleri'nin koruma mücadelesini konu eden

video MAD YouTube kanalında yayınlandı.

Aliağa: Havası, Suyu, Denizi, Toprağı²⁹

Aliağa Çevre Platformu'nun (ALÇEP), Asbestli Sao Paulo adlı geminin Aliağa Gemi Geri Dönüşüm tesislerinde sökülme istenmesi üzerine başlattığı direniş yankı yarattı. ALÇEP aktivistlerinin asbestli gemi sökümü dahil olmak üzere Aliağa'da yoğunlaşan sanayi tesislerinin neden olduğu çevre ihtilaflarını aktardığı video MAD YouTube kanalında yayınlandı.

²⁸—Mekanda Adalet Derneği (23 Eylül 2021) Validebağ Korusu'nu Korumak. [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=JSsJlBcOeBl&t=2s> (535 görüntülenme)

Mekanda Adalet Derneği (23 Eylül 2021) Validebağ Korusu'nu Korumak. [Video]. Instagram. <https://www.instagram.com/tv/CQIXWSNgIT8/?igshid=YmMyMTA2M2Y=> (3732 görüntülenme)

²⁹—Mekanda Adalet Derneği. (11 Haziran 2021). ALİAĞA: Havası, Suyu, Denizi, Toprağı. [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=XPAK0Y2a1do&t=14s> (1581 görüntülenme)

2021'DE

KATILDIĞIMIZ

3 Şubat

**Yurttaşlık Derneği,
Kanal İstanbul
Toplantısı**

19 Şubat

**Haklara Destek, Hak
Temelli Politika Belgesi
Geliştirme Atölyesi**

15 Şubat

**İBB Beyoğlu
Katılımcı Planlama
Sürecine İlişkin
Toplantı**

2 Mart

**Ya Kanal Ya İstanbul
Koordinasyonu
Toplantısı**

18 Şubat

**İBB Ulaşım Daire
Başkanlığı, Bimtaş,
İstanbul Ulaşım
Platformu Paydaş
Toplantısı**

11 Mart

**Yurttaşlık Derneği,
Kanal İstanbul
Toplantısı, İBB İmar
ve Şehircilik Müdürlüğü
Sunumu**

19 Şubat

**İBB Parklar ve Bahçeler
Müdürlüğü, İstanbul
Ekosistemleri Çalıştayı**

24 Mart

**Kale Tasarım Merkezi,
Design Unlimited
İstanbul'da Yaşamaya
Elverişli Konut
Araştırması**

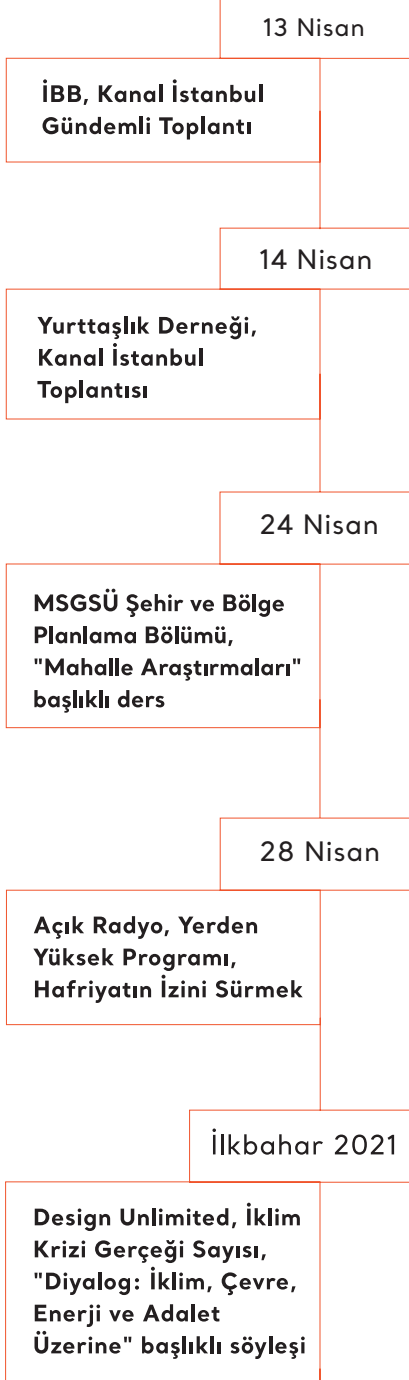
19 Şubat

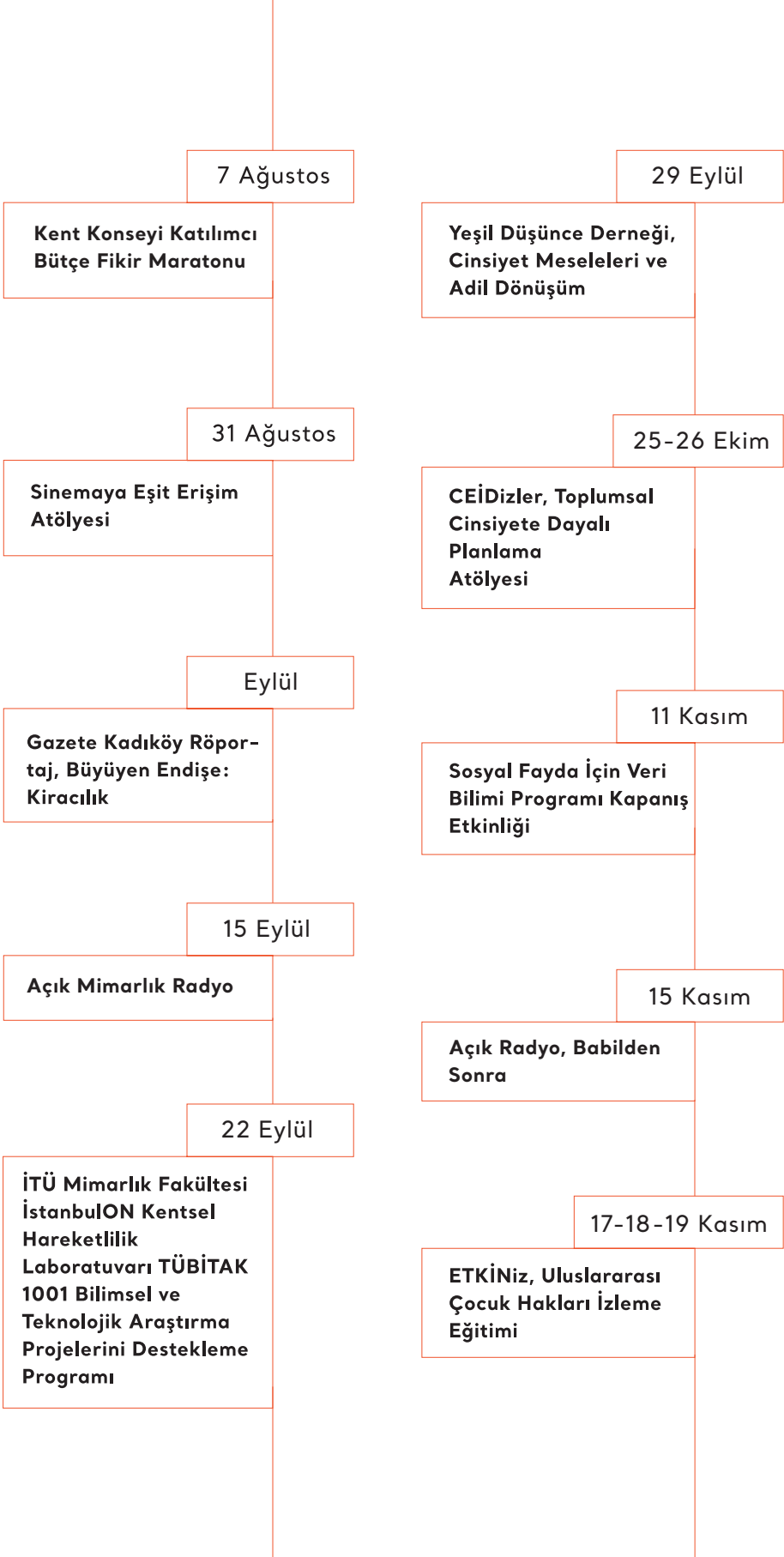
**Bilgi Üniversitesi
Sosyoloji Günleri**

9 Nisan

**WRI-İBB, Yaya Durağı
Odak Grup Toplantısı**

ETKİNLİKLER

GELİRLER (TL)	
Gelir Toplamı	1.424.224,48
Üye Ödentileri	2.295,00
Yurtdışından Alınan Yardımlar	679.759,43
Diğer Bağış ve Yardımlar Toplamı	98.472,28
Finansal Gelirler	595.799,36
Diğer Gelirler	47.898,41
Gider fazlası	1.111.481,86
Toplam	2.535.706,34

TABLÖLAR

GİDERLER (TL)	
Gider Toplamı	2.535.706,34
Genel Giderler	137.925,05
Personel giderleri	1.521.035,89
Amaç ve Hizmet Giderleri Toplamı	876.745,40
Hukuk ve İnsan Hakları	876.745,40
Toplam	2.535.706,34

